

METAI II.

OCTOBER-SPALIS

No. 10.

MOTERU BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
IŠLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos
vertė Amerikos Lietuvaite

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti
politikoje. Ji tinka per prakalbas arba
šiai parengimuose duoti prie įžangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.

Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIŲ PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos
vertė Ona Vidikienė.

Kaina popierin. viršeliais 40c; apdaryta 60c.
Dabar kainuoja 25c; apdaryta 35c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

PIRMAS LIETUVIŲ DARBINIKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas.

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879

Metai II.

Spalis-October, 1918

№10

DVIEM METAM SUKAKUS

Šį mėnesį L. M. P. S. sulaukė jubilėjaus, tai yra "Moterų Balso" dviejų metų sukaktuvių.

Spalio mėn. 1916 m. išėjo pirmas "Moterų Balso" numeris ir spalio (13-14) įvyko pirmas L. M. P. S. A. suvažiavimas.

"Moterų Balsas" buvo pirmutinis Lietuvių darbininkų moterų laikraštis ir pirmutinis šviesus kelrodis mūsų sesutėm-darbininkėm.

"Moterų Balsas" pergyveno neilgą, bet sunkų laikotarpį. Šiandien pasaulio darbininkų klesa kenčia sunkų jungą—pergyvena didelį krizį. Tas krizis palietė ir "Moterų Balsą",—kapitalo geležinė ranka norėjo jį užsmaugt. Šiam jaunam, silpnam laikraščiui davė didelį smugį.

Šiandien, švęsdamos sukaktuves, mes turime tiek pasidžiaugti, kad "Moterų Balsas" savo gyvavimo laiku, ėjo ir eina tikrais susipratusių darbininkų—revoliucinio proletariato—keliais. Užtat, nors iš vienos pusės draskė valdančiosios klesos tarnai, iš kitos pusės, mažieji kapitalistų klapčiukai,

—klerikalų spauda,—vistik "Moterų Balsas" įgijo plačioje darbininkų visuomenėje didelės simpatijos ir paramos.

"Moterų Balsui" beeinant, mūsų organizacija daugiau, negu dvigubai sudrūtėjo, kas rodo, kad tai tikras agitatorius ir darbininkų kelrodis.

Pirmam L. M. P. S. suvažiavime delegatės džiaugėsi tikrą gimusiu "Moterų Balsu" ir energingai, ir entuziastiškai svarstė jo tolesnį gerinimą ir budus, kaip sudrūntinti organizaciją. Visos grįžo namo pilnos energijos ir pasiryžimo darbuotis. Nekurios, tiesa, užmiršo savo prižadus, bet didžiama dirbo ir darbo vaisius mes matome. Dabar sulaukus II Suvaziavimo, mes jau turime laikraštį ne 16, bet 32 puslapių ir organizaciją ne iš 22 gyvuojančių kuopų, bet 50.

Šis suvažiavimas turėtų atnešti da geresnių planų ir pasekmių mūsų Susivienijimui ir "Moterų Balsui". Gyvename tokiaime momente, kada gyvenimas spirte spiria moterį iš namų į dirbtuves savo spėką parduoti. Šiandien moteris tokią jau pat rolę

lošia gyvenime, kaip ir vyras. Jau dabar Jungt. Valst. dirbtuvėse dirba 4,500,000 vaikų ir 6,500,000 moterų. Nors yra įstatymai, kurie draudžia imti tam-tikro amžiaus vaikus į darbą, bet dabar surado viską galimu, bile tik vaikai pajiegia kokį darbą dirbti.

Laikraščiai praneša, kad greitai da 2,000,000 vyrų vietą turės užimti moters.

Kad palaikius tą milioninę moterų armiją, kad tos vergės nepradėtų daugiau protauti, tai ponai joms siulo "cacą"—balsavimo teisę. Pirmiau užsiminus apie tas teises, ponai juokdavosi, o dabar patįs mielaširdingi paliko. Mat tikisi rast daugiau užsitikėjimo, o budami gudriais, jie pasistengs tas teises sunaudoti savo gerovei. Lapkričio mėn. š. m. tas bilius jau eis balsavimui ir, rodos, kad už jį balsuos didžiuma atstovų.

Turtingomsioms moterims to pakanka, nes tuomet įgis lygų su vyrais turtą, mokslą ir liuosybę. Darbininkėms to nepakanka, nes mums lygios teisės reiškia tą patį, ką ir turime,—lygų su darbininkais vyrais neturtą, skurdą ir išnaudojimą.

Todel L. M. P. S. A. turėtų daugiau

atkreipti į tai atydzios ir lavinti mūsų sesutes, kad gavusi ginklą, nesuprasdama, nepanaudotų jo prieš save, bet už savo reikalų apgynimą.

Tokiam momente lengva suklaidinti minią įvairiais melagingais darodymais, gaudinimu teroru ir falšyvais dokumentais. Bet mes, darbininkės, turime daugiau svarstyti ir permatę netiesą, stengtis parodyti kitoms sesutėms, kurios da gludi po tamsybės sparnu. Turime parodyti kelią, kuris ves prie tikro darbininkų išsiliuosavimo, o ne į socialpatriotų pelkes. Supratusi savo reikalus darbininkė nenukryps iš kelio ir nesiduos taip lengvai išnaudojimui. Neorganizuotą ir bailią moterį, kapitalizmas, pagalba savo klapčiukų, teršia ir mina ją kojomis.

Šis suvažiavimas kaip tik ir turėtų išdirbti planus pasekmingesnei agitacijai, stengtis daugiau populiarizuoti "Moterų Balsą" ir kad sukakus kitiem dviem metam "M. Balsas" būtų didžiausias ir naudingiausias laikraštis darbininkėms, o L. M. P. S. A.—tvirčiausia revoliucinio proletariato organizacija.

Lai gyvuoja L. M. P. S. A. ir "Moterų Balsas"! A. Aldeniūtė.

Liet. Mot. Progr. Susiv. Agitacijos Savaitė

Nors mūsų visų mintys dabartiniu laiku atkreiptos link suvažiavimo, tečiau mes turim neužmiršt apie kitą taip-pat svarbų dalyką, tai yra, L. M. P. S. agitacijos savaitę, kuri prasidės spalio 13 d. ir trauksis iki spalio 20 d. Turbut naturalis apsireiškimas yra, kad organizacijos vasaros laiku negali veikt taip sparčiai, kaip žiemos periodu. Tas pats dalykas apsireiškia ir L. M. P. S. veikime. Per vasarą, apart surengimo vieno-kito pikniko, kuopelės daugiau nieko neveikia. Kaip tik veikimas susilpnėja taip ir narių skaitlius kuopose pradeda pult. Narės į susirinkimus pradeda nesilankyt ir tokiu budu viskas pradeda pa-

krikti. Nors L. M. P. S. šią vasarą nenukentėjo del tos priezasties, nors, tiesa, pora kuopelių tapo likviduota, bet užtai susitvėrė keletas naujų. Bet nežiurint to viso, mes turim sparčiau pradēt darbuotis šį rudenį. Mūsų organizacijos siekiniai ir tikslai yra begalo platūs ir dideli. Mes nē pušės tiek neveikēm, kiek mūsų organizacija reikalauja. Jeigu atlikt mūsų konstitucijoj pabriežtus darbus, tai mes neturėtume praleist neišnaudoję nē vieną minutą laiko.

Nuo perezitos agitacijos savaitės mūsų draugijiniam gyvenime įvyko begalo daug permainų. Laisvės žodis tapo suvaržytas, mūsų draugų veikėjų skaitlius vis mažina-

si. Kiekvieną dieną nyksta iš mūsų tarpo buriai jaunų ir energišku veikėjų. Moters su kudikiiais liekasi. Ant jų pečių puola didžioji gyvenimo ir veikimo našta. Moterų armija industrijoje didinasi kiekvieną dieną. Jos užima vyrų vietas krautuvėse, dirbtuvėse ir ant ukių, ir tankiausiai dirba už daug mažesnę algą, negu vyrams moka už tą patį darbą. Statistika parodo, jog kudikių mirtinumas iš priežasties jų neprižiūrėjimo, šiais metais nepaprastai pakilo. Waterbury, Conn. pasirodė, kad lietuvių kudikių daugiau, negu kitos kokišos-nors tautos numirė iš priežasties neatsakančio prižiūrėjimo. Nors daugelis sakys, kad tas priklauso nuo blogų gyvenimo aplinkybių, tačiau negalim užginčyt, kad jei ne ignorantiškumas (nežinystė), tai tulų ir sąlygos gyvenimo nebutų taip blogos. Tankiai girtuokliavimas ir apsileidimas lošia labai svarbią rolę. L. M. P. S. narės turėtų atkreipt didžiausią dėmesį į viršminimus dalykus. Neatlaidi kova turi būti vedama su nežinyste ir visom tom aplinkybėm.

Pastaruoju laiku beveik visos šalys pradeda suteikt moterims lygias politines teises. Tai yra klausimas kelių mėnesių arba vienu ar dviejų metų, kuomet Amerikoje visos moters turės lygias politines teises. Teisės tai yra ginklas, kuriuo moteris gali pagerinti arba pabloginti savo gyvenimą. Nesąmoningas naudojimas balsavimo teisiu, padarys draugijai daugiau blogo, negu gero. Pažvelgkim dabar į New York valstiją. Politikeriai įsijuosę žuvauja moterų balsus. Tos darbininkės moters, kurios nepažįsta savo klesos reikalų, kurios neapsisvietusios, bus pagautos į tą politikierių tinklą. Reiškia, jos savo balsais per savo nesusipratimą, sustiprins savo priešą. Moters darbininkės turi būti balsuotojos, bet jos turi būti sykiu susipratusios balsuotojos. Jeigu jos užima savo vyrų vietas dirbtuvėse, tai jos turi veikti ir politikoj. Darbinikiškas judėjimas neturi nuslopti. Moters darbininkės, motinos turi atlikti tą darbą sau ir savo kudikių gerovei. Bet didžiama

moterų turi būti prisirengusios prie to darbo. Šiandien gal tik dešimtas nuošimtis iš visų lietuvių moterų gali skaityti ir rašyti. Daug yra tokių, kurios nuėjusios į krautuvę kainos numerio ant maisto nepažįsta. Prie tokių moterų irgi reikia prieti, stengtis išmokyti jas, rengiant lavinimosi vakarus ir užinteresuot jas organizacija.

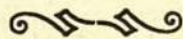
Agitacijos savaitė yra rengiama tam tikslui, kad supažindint moteris su L. M. P. S. siekiais ir veikimu. Taigi, draugės, nepraleiskit nė vieno vakaro neišnaudojusios agitacijos tikslams. Stengkitės pasiekti kiekvieną moterį, išaiškinkime jai reikalingumą apšvietos ir naudą organizacijos. Užmirškime visus ypatingumus ir veikime bendrai. Dėkime visas pastangas, kad pritraukus moteris prie lavinimosi ir veikimo.

Iki šiam laikui apsiėmė kalbėti sekamos kalbėtojos: Draugės—M. Dundulienė, M. Michelsonienė, K. Petrikenė, K. Sinkevičiūtė, Ks. Baltrunytė-Karoiene, M. Undžienė, A. Čepaičiūtė ir Z. M. Puišūtė. Visos apsiėmusios sutinka kalbėti tik savo apielinkėse, užtai centras negali paskirti jokiam rajonui arba distriktui kalbėtojas. Rajonai ir kuopos turės pačios rūpintis su kalbėtojomis. Kitoms man žinomoms kalbėtojoms, kaip tai: M. M. Rice-Herman, M. Jurgelionienei ir J. Baltrušaitienei taip-pat pasiūčiau užkvietimus kalbėti, bet atsakymų negavau, tačiau aš visgi glamonėju viltį, kad ir jos neatsisakys pasidaruoti susivienijimui.

Su jumis dėl moterų apšvietos,

Z. Puišūtė,

L. M. P. S. Centro Sekr.

Stebėtina man iš to sąjungiečio, kuris pasakė, kad ta mergina, kuri paaukaus arba paskolins daugiau pinigų Sąjungos namui, gaus gražiausį sąjungietį. Drauguti, nežinom tamstos skonio gražume. Display the goods.—Katės maiše mes nepirksim, nežiurint kad ir karės laikas.

Fleur-de-Marie.

Visom, Visom, Visom!

Draugės progresistės! Jums mes rašome šį atsišaukimą ir meldžiame kuoatyžiausia į jį išskaityti. Reikalas begalo svarbus, nepaprastai didelis. Klausimas eina apie patį gyvenimą "Moterų Balso".

Perskaite, pagalvokite; pasitarkite su savo artymesniom draugėm; tuoj šaukite nepaprastą savo kuopos susirinkimą; svarstykite kiekviena skyrium, svarstykite visos ykiu.

Mūsų Susivienijime jau yra beveik tukstantis narių. Jeigu mes visos stosime darban, visos tik po dalelę savo energijos, savo proto, savo širdies pašvęsime, viskas tuoj pasitaisys.

Atsiminkite draugės tą laiką, kada mes pradėjome leist "Moterų Balsą". Daugelis sakė, kad moters nebepajiegs išleisti savo laikraščio. Ir organizacija mūsų tuomet buvo nepalyginamai mažesnė, ir izdas apytuštis ir patyrimas mūsų buvo nedidžiausias. O betgi, mes pajiegėm išleisti "Moterų Balsą", pajiegėm išjudint moteris darbininkes iš snaudulio, pajiegėm sukurti šventą ugnį idėjos ir pasišventimo.

Mūsų Susivienijimas veik trigubai išaugo ir pavirto į stambią organizaciją, su kuria labai ir labai turi skaitytis priešai darbininkų klesos. Mūsų "Moterų Balsas" dvigubai padidėjo. Iš minios pradėjo kilti naujų rašytojų, naujų veikėjų.

Ant šio druto fundamento pradeda kilti puikus ir didelis kultūros rumas—židinys politinio-klesinio susipratimo ir naujų darbinikiškų idėjų.

Tai matot, draugės, ko mes atsiekėm, o atsiekėm to per darbą, per idėjiškumą. Bet darbas tas da neužbaigtas. Mes turime, mes privalome tęsti jį, nors sąlygos ir da taip sunkios būtų, o visųpirmiausia mes turim pastatyt ant drūčiausio pamato mūsų "Moterų Balsą", organizacijos žiburį ir vadovą.

Atsiminkite, kad "M. Balsas" labai pi-

gus, ypač dabar, kada jisai padidintas. Kiekviena Susivienijimo narė nuo šiol tik po penktuką mokės į mėnesį "Moterų Balso" fondan. Vadinasi, į metus tik 60 centų susidarys nuo narės, o juk laikraštis turi 32 puslapiu, turi paveikslėlių, kurie juo tolyn, tuo brangyn lėšuoja. Nesvietiškai brangi popiera, nesvietiškai brangus kiekvienas mažmožis ir tas viskas da brangyn eina.

Tuos faktus kiekviena mūsų tegul išidomėja. Reikia dikčiai galvoti, kaip čia besivertus ateityje.

Draugės, dirbkime pačios, raginkime dirbti ir vyrus. Tuoj mobilizuokime savo eiles. Tik duokime sau žodį visos padirbėti "Mot. Balsui". Duokimė sau žodį, kad kiekviena bent po dolerį prisiųs "Moterų Balso" fondan. Jeigu kiekviena nepajiegtų tiek paaukauti, tegul parenka aukų pas prietelius. Kad ir mažiausiam šeimyniškam susirinkimėlyj galime lengvai surinkti kelis dolerius.

Taigi, tuoj į darbą; nelaukime nė valandėlės; neduokime energijai atvėsti. Negana to, kad kuopos kiek paaukaus iš izdo. Kiekviena draugė turi išjudint visus savo kaimynus ir parinkti aukų. Be to, rupinkimės kuolabiliausia išplatint "Mot. Balsą". Traukimės kuodaugiausia pavienių numerių. Siųskime agentus į tuos miestelius, kur da nėra mūsų susivienijimo kuopų; darykime parengimus naudai "Moterų Balso".

Jeigu mes visos sukursime, tai beregint kokių mėnesiu laiko suplauks į "Moterų Balso" fondą kokia tukstantinė.

Juk sau dirbame, savo organizacijai, o ne svetimiems dievam.

Jeigu turite kokių sumanymų, kokių naujų planų, tuoj rašykite "M. B." Administracijai.

Mes tikimės, kad šis atsišaukimas paskatins darban ir draugus vyrus, kurie pritaria mūsų Susivienijimui. Ir jie lai ateina pagalbon gerais patarimais ir dolerine.

Paskleiskite, draugės, šį atsišaukimą kuoplačiausia. Tegul jisai patenka į ran-

kas ir tom moterim, kurios da nepriguli prie Susivienijimo.

Mes laukiame gražių pasekmių. Kaip tai bus linksma pranešt sekamam "M. Balso" numeryj, kad tukstantinė fonde jau yra.

Taigi, į darbą, draugės! Tuoj į darbą, nelaukiant nė valandos, o vaisiai pasirodys, ir "Moterų Balsas",—tas mūsų žibintuvas, tas mūsų draugas ir vadovas, gyvuos, stiprės, platinsis ir tobulinsis kuopuikiausiai.

"Moterų Balso" Administracija per
J. Benes-Šukienę.

DELEI MANDAGUMO

Kad mūsų laikraštijoj kolionės ir barniai yra paprastu apsireiškimu, tai tas visiems gerai žinoma ir redaktoriai tas koliones retai kada atsisako talpinti. Bet mane labai nustebina, kad moterų kolionės turi daug didesnę svarbą, negu vyrų. Man, skaitant jau apie septynis metus įvairius mūsų laikraščius, retame numeryje, kad nerasi įvairių kolionių, bei barnių. Na, bet tai vis vyrų buvo darbas ir nuopelnai,—tai nieko blogo, paprasti apsireiškimai. Bet, štai, atsirado tokių-pat apsireiškimų ir pas moteris. Philadelphijos kuopa susipyko su savo viena nare ir likosi parašyta iš vienos ir kitos pusės keletas nemandagioje formoje straipsnelių. Laikraščiai kaip visus, taip ir tuos patalpino. "Laisvės" 66 num. š. m. Abelis parašęs straipsnelį: "Koliojimosi Kontestas", subara vienus ir kitus ir ant galo paduoda tuų rašėjų išsireiškimus, kaip tai: "Jeigu nori mokintis koliotis, tai nesamdyk profesorių, bet moterį"; antras vėla: "John Milton, užklaustas kodel jis nemokina savo dukteris svetimų kalbų, atsakė, kad "ir vieno liezuvio moteriai per daug".

Ir kur gėda rankioti tokius išsireiškimus ir da talpinti laikraštyje kaipo argumentus. Jeigu Abeliui patinka toki išsireiškimai linkui moterų, tai patariu pastudijuoti Laukio parašytą knygelę: "Moteris ir jos vieta žmonijoje", o ten suras da dau-

giau panašių perlų.

Kad Walter Scott, John Milton, L. Tolstoj ir daugelis kitų taip paniekinančiai daugelį kartų išsireiškę linkui moterų, tai ačiu tom aplinkybėm, kurias vyrų valdžia per daugelį šimtmečių pagamino, uždarančios moterims mokyklos duris ir auklėjant jos dvasią ir papročius, kad galėtų patenkinti vyrų jausmus.

Mes šiandieną matome, kaip moters pačios pradėjo traukyti jas varžančius re-tėžius ir eiti prie šviesos. Nors tas jom yra daug sunkiau, negu vyrams, nes ir tėvai, tik retame atsitikime lygiai lavina berniukus ir mergaites. Darbininkes merginas tankiai sulaiko mažos algos nuo mokslo. Na, o šeimyniškame gyvenime, kada abudu dirba dirbtuvėje, tai, rodos, abu galėtų ir lygiai lavintis, bet arčiau prisiziūrėję mes matome visai ką kitą. Baltiniai sužiūrēt, valgis pagamint, kambariai apvalyt vyru visai neapeina ir jis per tą laiką gali šviestis, kuomet moteris "plepės arba mokins ką-nors koliotis".

Aš šitą viską suminėjau tik todėl, kad parodyčiau, kokios aplinkybės moteris pastato taip žemai vyrų akyse. Biskį akis apsi-blaivē, mes jau matome gana daug moterų veikiančių ant darbininkiškos dirvos ir nē-kiek neprasciau už vyrus ir žiurint į jų nu-veiktus darbus, tai panašus išsireiškimai, kuriuos Abelis surinko yra perzema atkar-toti. Tiesa, da daug yra moterų, kurioms panašus išsireiškimai pritinka, bet kokius išsireiškimus reikėtų pritaikyti vyrams ku-rie savo "progresavimo" laiką praleidžia smuklėse arba pulruimiuose mušdami bo-les? Kaip mandagi kalba ten vartojama?

Aš nesakau, kad ir progresyvės moters nepadaro klaidų ir visuomet apsieina be trukumų, bet prisiziūrėjus ir į apsišvietusių vyrų veikimą, tai drąsiai sakau, kad pas moteris tų trukumų nē vienu nuosimčiu nēra daugiau, negu pas vyrus. Todėl, jei kas yra bloga moterims, tai turi but bloga ir vyrams.

Bobos Liezuvis.

KĄ KIEKVIENA MOTINA PRIVALO ŽINOTI

MARGARET H. SANGER.

Autorei leidus iš anglų kalbos vertė A. PETRIKA.

Ši veikalą pašvenčiu savo pirmagimiui sunui Stuart'ui, kurio pirmi širdies plakimai suteikė man motinystės džiaugsmą.

AUTORĖS ŽODIS.

Straipsniai, iš kurių ši knygelė susideda, yra parašyti pasakačių formoj, taip kad kiekviena motina galėtų perduoti savo kūdikiui tiesą ir faktus kuoašikšiausia ir kuoašidomiausia jo vaidentuvei.

Niekad nereikia paleisti iš savo minties šio pamatinio dalyko: supažindinant kūdikį su veisimosi procesu, niekad jam nereikia duoti suprast, kad jis yra mokinamas lyties dalykų.

M. H. S.

IŽANGA.

Vargiai gali rasti kitas klausimas, kuris būtų tėvams svarbesnis, už supažindinimą savo kūdikių su gyvybės ir gimdymo tiesa.

Kiekviena motina žino, jog kada-nors jos vaikas ar mergaitė subręs ir įgis veisimosi galę, vienok ji nesistengia pamokinti savo kūdikį, kaip jis turi tą galę gerbti ir kaip atsinešti link jos. Kalbant biologo lupomis, toji veisimosi galę yra svarbiausia kuno užduotis. Bet ši užduotis, tai yra, vienintėlis dalykas, kuris yra apleistas, neaiškinamas nė tėvų, nė mokytojų.

Kad neišsibaigtų gyvybė ant žemės, gamta apdovanojo kiekvieną gyvuną lyties jausmais ir žmogus yra vienintėlis gyvunas, kuris gėdinasi tų jausmų išreiškimo. Žmogus yra vienintėlis gyvunas, kuris gali kontroliuoti savo vaisiaus kiekybę, tuo pačiu laiku nepertraukdamas ir lytiško sugyvenimo.

Žmogus, ir vien tik žmogus, yra auka įvairių ligų, paeinančių nuo lyties organų. Nepaisymas ir nepažinimas tų ligų, privedė prie pasibaisėtino išsiplatinimo gonorrhoeos

ir sifilio. Tos ligos taip išsiplėtojo, kad jos grąšina pavojum visai žmonių veislei.

Turint prieš savo akis šiuos faktus, mes, tėvai, negalime nematyti to pavojaus, su kuriuo privalome kovoti. Tas pavojus yra čia-pat su mumis. Jį galima matyti mirties užrašuose, statistikose ir ligonbučiuose, kur tukstančiai nekaltų mergaičių ir moterų turi gulti po operacijos peiliu. Faktiškai, visur tas pavojus yra matomas, kad tik mes galėtume pilnai suprasti to pavojaus reikšmę.

Visose šios šalies mokyklose, girdimas vienas didelis šauksmas—pagalbos. Mokytojai prašo, kad visuomenė kaip-nors jiems pagelbėtų sulaukyti besiskleidimą tos žemos ir nedorybe dvokiančios atmosferos, kuri užtersė mokyklų kambarius. Žodžiai ir išsireiškimai įvairaus amžiaus kūdikių, jų rašymai į knygas ir ant mokyklos sienų—kuoašikšiausia atvaizdina jų mintis.

Šiuose ir panašiuose dalykuose atydus mokytojas mato pavojaus apsiereškimą. Jis supranta, kad tai yra **pirmieji žingsniai** to didelio pavojaus, bet jis yra bespėkis, jis nežino kaip kovoti su tomis aplinkybėmis ir todėl šaukiasi pagalbos.

Kiekviena motina sulaukia to laiko, kada ji pirmu kart išgirsta savo kūdikį sakant: "Kada aš užaugsiu ir turėsiu merginą, aš... etc." Šitoks išsireiškimas aiškiai parodo, kad kūdikis supranta kaipo būtiną gyvenimo pasekmę turėti kūdikių ateityje. Po šio išsireiškimio, kūdikis gali paklausti tėvų jau daug painesnių klausimų, pavyzdžiui: kada tėvai kalba tarpe savęs, kur, kada ir kaip jie vaikščiojo drauge, ar tai prieš ar po apšvedimo, kūdikis pašokęs gali staigiai užklausti: "Ką aš tada veikiau, tėtė?" "Ar ir aš ten buvau, mama?"

Čion tai ir prasideda ta didėji misterija, ta neišaiškinama paslaptis. Vieton atsakyti į šiuos paprastus kudikio klausimus, prasideda toks negrazus melavimas, kad net gėda klausyti. Tėvai pasalomis šyptelia vienas į kitą ir pradeda kudikiui "aiškinti":

"O, ne, vaikeli, tu ten nebuvai".

"Tai kur aš tada buvau?", klausia prisipyręs jaunas žingeiduolis.

Tėvai vėl apsiukeičia kita gudria šypsa ir jau tada prasideda negrazus melavimas:

"Tu buvai tada danguje vaikeli", arba "tarpe gėlių gyvenai" ir tam panašiai.

"Tad, kaipgi aš čionai atsiradau?", neatlaidžiai klausia kudikis, kuris laukia atsakymo į svarbiausią klausimą, kudikio pasauļj:—"aš".

Tada, žinoma, jam atsakoma, kad jį garnys arba aniuolas, o kartais, kad daktaras atnešė. Koks ten atsakymas nebutų, bile tik jis nukreipia kudikio vaidentuvę nuo to klausimo ir kaip tėvai sako, laiko jį "proto nekaltybėj".

Dabar pažiūrėkime kas atsitinka. Kudikis pradeda protaut. Jis gavo naujutėlius, jam da negirdėtus paaiškinimus. Tuose paaiškinimuose jis mato ką tai žingeidais, ką tai paslaptingo, kurie jį užinteresuoja nemažiau, kaip pasaka apie Santa Claus. Jis mėgsta apie tai svajoti ir kalbėti.

Jis ir vėl eina pas savo motiną, nes ji tankiausia su kudikiiais randasi, ir apipila ją šimtais įvairių klausimų. Ji nesuprasdama kokią skriaudą daro pasakodama nesąmones ir meluodama vieton atsakyti į nuširdžius kudikio klausimus, taip pati susipainioja tuose meluose, kad pagaliaus netekus kantrybės ir pasiunčia žingeidaujantį klausėją prie žaislų, kad tuomi nukreipus jo mintis prie ko-nors kito. Bet jo atydzia nukreipiama ne ilgam. Jis ir vėl tuoj sugrįžta prie seno klausimo ir jeigu jis randasi su aukle ar teta—kreipiasi prie jų su tuo pačiu klausimu. Jeigu auklė ar teta nežino ką į tai atsakė tėvai, kudikis gauna visai skirtingą atsakymą, negu pirmiau buvo gavęs nuo tėvų,—jį atsako kaip mano

tinkamu esti paaiškinti. Gavęs skirtingą atsakymą į tą patį klausimą, kudikis pradeda manyti, kad čion yra kokia tai slapytė, kurios nė vienas jam negali išaiškinti ir jis nusprendžia **butinai surasti tą teisybę.**

Pabuvus šiam vaikiukui bent vienus metus mokykloj, jis jau "žino", kas jį atnešė iš "dangaus", kaip garnys atėjo ir tt. Nežiurint kaip rupestingai jis butų auklėjamas, kad padaryti jį akvyu ir protaujančiu; nežiurint, kad jis gali buti išauklėtas teisingu ir doru, bet šie keli ištartai neteisingi žodžiai, melagingai jį informuojant, gali tiek į jį atsiliepti, kad gali ant visados pas jį užsilikti tas žemās ir falsifikuotas supratimas meilės ir apšvedimo. Jo sugadinta pažiūra į tvėrimo galę, negali išsiauklėti į prakilnų supratimą meilės ir gimimo šventumo.

Antraip kalbant, jeigu tėvai butų sakę tiesą savo kudikiui ir jie butų pasistengę jam išaiškinti, kodėl jis neturi apie tokius dalykus kalbėti su kitais vaikais; jeigu jie butų jam išaiškinę kas tai yra užsitikėjimas ir kaip tai prakilnu jį užlaikyti—jis butų buvęs patenkintas ir jo žingeidavimas butų ten pasibaigęs.

Yra ir gana atsakančių ir pavyzdingų tėvų, kurie didžiuojasi, kad pradedant nuo rykštės ir baigiant žaislu jie visada išpildo duotą savo kudikiams prizadą, bet tie patįs tėvai pasijunta bėspėkiais, kada užeina kalba apie gimdymo klausimą.

Šitokis tėvų protavimas paeina iš keletos priežasčių. Viena jų, tai kad tuli tėvai, nors ir geri, teisingi ir mylinti savo kudikius—nežino ir nemato pavojaus gatvinių informacijų. Jie mano, kad nekalbėdami prie kudikio apie gimdymo fenomeną, išauklės jį tyru ir nekaltu. Jie net aiškina kudikiui jo "iš dvasios gimimą", duodami atsakymą, kad jį "aniuolas iš dangaus atnešė".

Ir vėl, yra tėvų, kurie nors ir supranta svarbą naminio mokymo, bet **nežino** kaip tą atlikti. Šitoms motinoms ši knygelė ir skiriama. (Toliau bus).

APŽVALGA

“LAISVĒS MYLĒTOJO” AŠAROS.

“Naujienu” N 206 tulas “Laisvės Mylėtojas” verkia kruvinom ašarom, kad, girdi, “Moterų Balso” redaktorė užsigeidė sėt disorganizacijos ir suirimo sėklą L. M. P. S. organe. Na, ir kur čia ta disorganizacija pasirodė “Laisvės Mylėtoju”? Turbut sapne. Gal tame “L. M.” mato disorganizaciją, kad “M. Balsas” pakritikavo “Naujienas”, persergėjo darbininkes ir nurodė, kad “Naujienos” eina klaidingu keliu ir sekančius jas darbininkus gali nuvesti į klampynę? Nejaugi “L. M.” nežino, kad kritika yra reikalinga ir naudinga, ypatingai darbininkiškame judėjime. Nejaugi “L. M.” mano, kad “Naujienos” yra taip neklaidingos, kad jų net pakritikuot negalima. Kodel “Laisvės Mylėtojas” nenupeikia “Naujienas”, kuomet jos netik kritikuoja, bet ir kolioja savo oponentus? Reiškia, “Naujienom” valia kritikuot kitus ir net iškoliot juos bjauriausiai žodžiais, o kitiems nevalia nieko apie “Naujienas” pasakyt.

“Moterų Balsas” kritikavo “Naujienas”, bet jų nekoliojo, kaip tuli “Naujienu” advokatai dejuoja. “Moterų Balsas” da nieko nekoliojo ir nekolios. Bet klaidas žmonių, kurie vadina save socialistais, “M. B.” nurodys ir kritikuos, nes tai yra darbininkiško laikraščio pareiga.

Toliau “Laisvės Mylėtojas” sako skaitęs “Laisvėj” L. M. P. S. Philadelphijos kuopos protestą prieš “Moterų Balso” redaktorę, arba vedėją, kaip jis sako. Jokis protestas prieš “Moterų Balso” redaktorę “Laisvėj” netilpo, ir “L. M.” negalėjo jo skaityt.

“Laisvės” N 59 tilpo protestas prieš E. Šukienę ir jei “L. M.” tą protestą primeta “M. B.” redakcijai, tai arba jis nori “M. B.” redakciją apšmeižt, primesdamas jai svetimus prasižengimus, arba jis nežino ką skaito. E. Šukienė-Driziutė, kuriai tas protestas buvo rašytas, nieko bendra neturi su J. Be-

nes-Šukienė,—“Moterų Balso” redaktore. Tai yra dvi skirtingos ypatos, nieko bendra neturinčios. Nejaugi “L. M.” mano, kad tik viena Šukienė yra pasaulij? Philadelphijoj yra net 3 Šukienės.

Jei “L. M.” nežinodamas apie ką eina dalykas parašė, kad tai buvo protetas prieš “M. B.” red., tai jis tą atšauks ir pasiteisins tose pačiose “Naujienose”, o jei jis neatšauks, tai žinosime, kad jo tikslas buvo apšmeižt “Moterų Balso” redaktorę. Matysime ar “L. M.” sakė tą “iš širdies”.

“PROGRESISTĖ” ADVOKATO ROLĖJ.

Smarkioji “progresistė” ir vėl lošia “Naujienu” advokato rolę N 214, savo ilgame pamoksle “M. B.” redakcijai. Ji sako, kad “Naujienos” mokina darbininkus vienynt savo spėkas, kad jos eina prieš darbininkų spėkų skaldymą. Taip, tas tiesa, kad jos vienija, bet deja, ne ten, kur juos reikia vienynt. Juk ir “Darbininkas”—juozapiečių organas—neva vienija darbininkus į šv. Juozapo sąjungą. Kokia gi iš to nauda darbininkams? Gompersas taipgi vienija darbininkus į savo federaciją, o ar daug jiems (darbin.) naudos ir tos vienybės? Tai gi, ne tame svarba, kad vienija, bet tame, kaip juos vienija. Tvėrimas Liet. Darb. Tarybos šale Liet. Soc. Sąjungos padarė tiek naudos, kad atitraukė keletą kuopų nuo LSS., kad jos nebenorėjo nė mokesčių į Sąjungą bemokėt, pasitenkindamos taja taryba; o kiek atitraukė ir sulaikė pavienių darbininkų nuo prisidėjimo prie Sąjungos? Kas suskaitys?

Kad “Naujienos” vienynt darbininkus agituodamos, kad jie dėtusi prie LSS., tai joms būtų didelė garbė iš tokio pasitarnavimo, bet už silpninimą Sąjungos ir net agitavimą priešintis Sąjungos nutarimams, “Naujienu” pagirt jokiū budu negalima.

Progresistė tvirtina, kad “N.” nepriešingos Rusijos taryboms, bet tik didžiu-

miečiams. Tegul Progr. perskaito "Naujienu" N 193, kur kalbama apie S. P. pranešimą tame klausime, arba "M. B." N 9 apžv.: "Socialistų Partijos atsišaukimas ir Grigaitis". Ten gana aiškiai pasakyta; neverta daugiau apie tai kalbėt.

"Nauj." semia žinias iš kitų laikraščių ir tas telpa ant 1 pusl., o "M. B." kritikavo "Naujienu" redakcijos niekuo neparemtus užsipuldinėjimus, o ne žinias. Tame ir yra dalykas, kad "Naujienos" nežino teisybės, o rašo.

Žemaitė taip-pat savo feljetone stengiasi pašiept "M. B." red. ir kitus, o Grigaitį iškelia į padanges. Bet nuo Žemaitės nieko kito ir negalima tikėtis, nes ji niekad nebuvo socialistė ir vargiai kada bus, nežiurint to, kad ir priklausytų prie LSS.

Ji yra gera apysakų rašytoja, bet socialistiškos dvasios, klesinio susipratimo jos raštuose nesimato. Ji niekad nebuvo užinteresuota klesų kova.

Tarpe "Laisvės" bendradarbio Inteligento ir "N-ny" užsimezgė smarkios diskusijos, kurios paliečia klausimą apie tautų santykius ir kuo tie santykiai remiami. Taip-pat paliesta klausimai apie darbininkų santykius su buržuazija.

Į pirmą Inteligento straipsnį "Naujienos" atsakė pasikolijimais ir mėginimais išsisukti. Į "N-ny" straipsnius "Laisvės" bendradarbis "Inteligentas" duoda labai platų atsakymą "Laisvės" N 75. Jo atsakymas užima veik ištisą puslapį smulkios spaudos. Gaila tik, kad tą atsakymą gal daugelis nė neskaitys, nėra pačta atsisakė išsiuntinėti "Laisvės" N 75.

"Laisvės" bendr. nurodo, kad tautų santykių negali nustatyti viršklesinės doros, teisybės ir žmogiškumo pamatai. Jisai sako: "Savytarpūs žmonių santykius ir santykius tarpe tautų nustato ne kokie ten viršklesiniai doros ir teisybės kodeksai, ne kokios ten juridinės teisės, bet gaminimo santykiai".

Yra tame straipsnyje surinkta ir faktų, kaip nedailiai koliojasi "N-nos", kaip jos meluoja savo skaitytojams apie Rusiją ir klausiami ar da ilgai naujieniečiai leis "skėrėčiojančiam šmokiui" demoralizuot žmones.

IRGI LOGIKA.

Merkis "Laisvės" N 73, kalbėdamas apie LSS. namą, pripasakojo tiek nesąmonių, kad reikia stebėtis iš jo drąsos. Visų-pirma jis pasako štai kokią neteisybę: ("Laisvės" N 69 ir 70, taipgi "M. Balso" N 9) drgg. J. K. Plungis ir Bovinas peikia, bara ir bausme grąšina, tik nenurodo už ką.—Plungis ir Bovinas nėra nieko da į "M. B." parašę ir sakyti tokią neteisybę tik reikia "turėt akis".

Toliau jis cituoja neva iš "M. B." Bešališkos straipsnio, tokius žodžius, kurių tame straipsnyje visai nebuvo. Tegul Merkis prirodo, kur Bešališkos straipsnyje jo cituojami sakiniai randasi. Ne, Bešališka taip gambiai sakinių netvarko, kaip šitas: "Merkis pyksta ir šmeizia be gėdos su savo išmislytais pliauškalais iškolioja visus tuos draugus ir LSS." Iš kur Merkis tą išskaitė? Ne tik tokių sakinių B. straips. nebuvo, bet ir tulų žodžių nebuvo. Pav.—"pliauškalai", —tokis "puikus" žodis "M. B." niekada nebutų tilpęs, nes "M. B." tokių perlų netalpina. Koliojimų taipgi nebuvo. Na, ko, ko, bet šito nuo Merki nesitikėjome, kad taip iš piršto išlaužtų ir kalbėtų.

Apie kitas nesąmones, kaip lotai ir panašūs asmeniškai dalykai neapsimoka kalbėt, bet apie begėdiškiausią denunciaciją negalima užtylėt. Ir ką Merkis mano atsiekt, prikišdamas "Moterų Balsui" paveikslą, tilpusį ant "M. B." N 1 viršelių? Merkis žino, kad už tą paveikslą "M. B." buvo persekiojamas, o visgi nesidrovi da tą dalyką prikelt ir denuncijuot "Moterų Balsą". Kokių tikslu tas daroma? Tegul Merkis pasiaiškina. Tik jau reikia turėt sensą ir sąžinę, kad šitą paveikslą vadint apgarsiniu. Gėda d. Merki, tikrai gėda socialistui taip pasielgt.

“M. B.” administracija, neturėdama paveiklo viršeliui, o nenorėdama daryti L. M. P. S. išlaidas, nes paveikslai dabar labai brangiai lėšuoja, paprašė “Kovos” administracijos, kad pavelytų to paveiklo klišę panaudoti “M. Balsui”. “Kovos” adm. priešinosi tvirtindama, kad tai Sąjungos turtas, bet galų-gale sutiko ir paskolino. O Merkis klausia: “ar tas apgarsinimas apmokamas, ar ne?” Kur gi logika? Kas su Merkiu pasidarė? Į Merkio vaikišką klausimą: “kaip tai atsitiko, kad vienas tų laikraščių nulipo nuo kryžiaus”, pasakysime, kad atsitiko taip: Kada “M. B.” administratorė prirodė krasos viršininkui, kad “M. B.” leidžia ne LSS., bet visai kita organizacija, nieko bendra neturinti su LSS. ir net antrašą “M. B.” permainė, tuomet krasa praleido. Na, ar aišku Merkiui dabar?

TIKRAI KUNIGIŠKAI.

“Moterų Dirvos” N 7 redaktorius-kunigas kritikuoja “M. B.” redakcijos išreikštas mintis link drg. Kapsuko knygutės: “Šeimyna Seniau, Dabar ir Ateityj”. Visų pirma jis išniekina “M. B.” redaktorę, kaip moterį,—“su moteria prasidėk, pupų rėtį pasidėk” ir tt. Tai visai kunigiškai, arba religiškai. Bažnyčia juk nuo amžių papratusi moterį, kaip tokią, niekinti ir žeminti. Šv. Povylas irgi sako savo pirmam laiške korintiečiams: “Jūsų moters tetyli susirinkimuose, netur joms būti valia kalbėti, bet paduotos būti, kaip ir žmonas sako. Bet jei jos ko nor išmukti, tai jos namieje savo vyrų teklausia. Moterims nepritinka susirinkime kalbėti”. (Bibl. pusl. 188, sakiniai 34-35, persk. 14). Daugybę tokių ir blogesnių ištraukų iš biblijos būtų galima paduoti, bet neapsimoka,—tai visiems žinomi dalykai.

Toliau tas kunigas sako negalįs surast tų drg. V. Kapsuko paduotų toj knygelėj citatų iš biblijos ir liepia “M. B.” red. atsiverst bibliją ir pažiūrėt. Kunigas, sako, atsivertęs ir radęs visai ką kitą tose vietose parašyta, o “M. B.” red. rado ve ką: “Ir

nei vienas jų nebuvo, kurs stokojo; nes kiek tik jų buvo, kurie dirvą ar butą turėjo, tie pardavė tuos ir atnešė pinigų parduo-tojo turto. Ir padėjo tuos pas apaštalių ko-jas, ir davė kiekvienam, kas jam privalo buvo”. (Bibl. pusl. 129, sak. 34-35, persk. 4. Apaštalių darbai). Kitas sakiny: “Ar mums nėra valia kokią seserį per moterį drauge aplinkui vedžiotis, kaip kitiems apaštalamis ir viešpaties broliams ir Kepui? Arba, ar tik man ir Barnabui nevalia tai daryti?” (Pirmas laiškas šv. Povylo korintiečiams, pusl. 182, sakiniai 5-6, persk. 9).

Na, kunigėli, argi nėra to biblijoj? Pažiūrėkite gerai ir atrasit, tada nesakysite, kad “M. B.” redaktorė “drįso išsizioti”. Biblija, kurioj tas yra, išleista Berlyne, 1908 metais “Britiškosios ir svetimųjų žemių biblijų draugystės”.

Katalikų bažnyčia, išleisdama naujas biblijos laidas, nepatinkamus sau dalykus išmeta, užtai naujasnėse biblijose neviskas yra, bet senose yra “puikių” dalykų.

ABELIO KRITIKA.

Abelis “Laisvės” N 69 sako, buk “Moterų Balso” redakcija talpina į apžvalgą kitų parašytas pastabas apie senas pančiakas ir taukuotas gaspadines. Tas, esą, nauja lietuvių laikraštijoj. Abelis, matyt, nežino laikraščio techniškų ženklų. Ta pastaba yra atskirta nuo apžvalgos tam tikrų ženklų ir nieko neturi bendra su apžvalga.

Neseniai perskaičiau eiles po antgalviu: “Meilūzei”. Pabaigoj pasirašo “Mokinys”. —Ar tai galėtų but mokinys? O gal ligonis.

Laike Moterų Sąjungos Naujosios Anglijos suvažiavimo, organizatorė, ponija Jankauskienė pranešė, kad ji sutvėrus vieną kuopą ir parašius 19 laiškų. Deleगतės, išklausiusios raportą, atsistojo, kad susteikt jai pagarbą už jos taip didelį darbą. Dieve tu mano, taip baisiai persidirbt! Oi, oi, kada-nors tu per savo “atvogą” smerti gausi taip baisiai bedirbdama. — Fleur-de-Marie.

SVEČIAI

DRAMA DVIEJOSE VEIKMĖSE.

Parašė Edward Brandes.

Sulietuvino A. V. Bartulis.

Rapolas. (Pakėlęs galvą). Jums pri-
dera gerai apmąstyt.

Florizelė. Aš viską apmąščiau.

Rapolas. Pamažtykit apie vyrą.

Florizelė. Apie jį aš ir maštau. Neno-
riu, kad mano vyras paduotų tau ranką!

Rapolas. (Rimtai). Labai gerai. Lai
bus ir taip. Bet kas vėliau atsitiktų, už nie-
ką atsakomybės neimu. (Florizelė išeina po
kairei, Rapolas vaikščioja po kambarį, ner-
viškai kandžioja lupas).

SCENA V.

Rapolas ir Nergoras.

Nergoras. Vienas? O kur gi Florizelė?

Rapolas. Tik-ką išėjo.

Nergoras. O ką, susitakėt?

Rapolas. Nesakysiu.

Nergoras. Kodel gi,—ar neatsitiko kas
tokio? Tu taip sujudintas.

Rapolas. Pasakysiu atvirkščiai, tau, Ner-
gore: aš su tavo žmona prastus santykius
teturiu; kas tik nebutų mano, jai nepatinka,
nė mano kalba, nė pasieligimai, nė aš pats,
ir taip aiškiai davė suprasti, idant paliau-
čiau kalbėjęs.

Nergoras. Kas gi čia?... Menkniekiai!
Negali but! Jeigu Florizelei ir nepatiktum
kame-nors, tai visgi jai neriderėtų taip
elgtis su savo svečiu... Aš nemanau.

Rapolas. Užtikrinu tau... Ji stačiai ne-
apkenčia manęs, ir sutaikyti nus, jau nepa-
vyks. Atsiradus tokiems neusipratimams,
gali atsitikt da blogiau, todėl sumaniau,
kuogriečiausia išvažiuoti iš čia.

Nergoras. Na, o kas su tavim? Ir nė
nemanyk! Nieku budu! Aš čia nesuprantu,
kas su Florizele. Tai pirmąkartu jos toks
pasišiaušimas; vienok eisiu su ja pakalbėti.

Rapolas. Ar tai būtų naudinga?

Nergoras. Ar būtų naujūga? Kas per
velnias! Sakyk, meldžiamasis, atvažiavai

svečiuosna pas mane, ar ne? O dabar kas-
žin del kokių priežasčių moters... o ne, tu
klysti!

Rapolas. Visai neklystu, ir todėl reikia
greičiau išvažiuoti.

Nergoras. Sakyk man,—jūs ginčijotės?
Iš priangio man girdėjosi, kad jūs kas-žin
apie ką garsiai kalbėtoje.

Rapolas. Mudu negalėjova sutikti.

Nergoras. Kame?

Rapolas. Visame-kame. Žinoma, tai ne-
pirmiena, kad jaunos moteriškės jaučia an-
tipatiją linkui senų draugų (eina).

Nergoras. Florizelė ne tokia. Kur eini?

Rapolas. Savo kambarin,—suvilgyt
vandeniu galvą.

Nergoras. Gerai, o aš pakalbėsiu su
Florizele.

Rapolas. Be vertės, Nergore! Meldžiu
tavęs, nedaryk jokių ceremonijų. Negeisti-
nas atsilankymas,—tai ir viskas! Didelio čia
daikto; sulaukus rytmečio išvažiuoju,—ir
bus užbaigta.

Nergoras. Palik man užbaigt reikalą!

Rapolas. Tesizinau sau,—daryk kaip
tau patinka (išeina po dešine).

Scena VI.

Nergoras ir tarnas, kuris iš kairės pusės su
lempomis ateina. Vėliau Florizelė.

Nergoras. (Vaikščioja po kambarį).
Ponia prie kudikio?

Tarnas. Taip, ponias! (dega lempas).
Matomai ponias nevisai sveika.

Nergoras. (Sustoja vaikščiojęs). Ne-
sveika? Kas jai?

Tarnas. Nešiotė sako, kad ponias ver-
kė visą rytą nuo pat atvažiavimo p-no Ra-
polo.

Nergoras. (Užinteresuotas). Verkė vi-
są rytmetį! (Sėdasi kedėn, giliai užsimąsto).
Verkė, verkė visą rytmetį! O jis, skubinasi

išvažiuoti! Čia kas-nors yra! (pašoka, susiima rankomis galvą). Aš iš proto išėsiu! Negal but! O, ne... (Smarkiausias žingsnis eina linkui kairiųjų durų ir šaukia): Florizele!

Florizelė. (Už scenos). Ko-gi taip, Kajetone?

Nergoras. Aš noriu pakalbėti su tavim!

Florizelė. (Iš ten). Negalima, bent kiek vėliau?

Nergoras. Ne, tuoj, dabar!

Florizelė. (Įeina iš kairės). Ko-gi taip, Kajetone?

Nergoras. Sėskis! Tu privalai paaikšinti man, kas atsitiko tarpe tavęs ir Rapolo.

Florizelė. Tarpe manęs ir... nieko.

Nergoras. Nekalbėk taip! Aš noriu žinot, kas atsitiko tarpe jūsų, aš noriu žinot, kodėl jis rengiasi važiuot?

Florizelė. Jam čionai nepatinka.

Nergoras. Ir tu man atsakai tai rimtai?! O tas jau neteisinga; mano galva susukta. Rapolas vos tik atvažiuojo, ir vėl važiuoja be mažiausios priežasties!

Florizelė. Bet ką-gi aš čia priklausu?

Nergoras. Tu? Florizele, tu tame kaltininkė esi, tū apie tai labai gerai žinai, ir nors tau nepridera teisintis prieš poną Rapolą, bet, prieš mane, noroms-nenoroms, būtina turi aiškintis. Tu palieki mane kvailiausiam padėjime. Nejaugi aš ne savininkas savo namuose, kad mano moteris pati sau pavelija nemandagiai atsinešti linkui mano svečių, linkui mano geriausių draugų... Na, tiek to. Bet mane tas pažemina, supykdo, kad pasiskiri taip žemą, šiurkštų budą; tu užmiršti moterų ir namų savininkės priedermes!

Florizelė. Meldžiu tavęs, Kajetone, nekalbėk su manim taip žiauriai; aš niekuomet negirdėjau nuo tavęs panašių žodžių.

Nergoras. Bet ir tu niekuomet nebuvai tokia sauvalė, nemandagi!... Iš kur gi galėjo rasti nesusipratimai tarp jūsų? Kas taip daro,—ginčytis su nepažįstamu žmogum?

Florizelė. Na, kas man bedaryti, Kajetone, jeigu aš negaliu but meilinga jam?

Jo kalba, jo abelnas atsinešimas, atstumė mane nuo jo! Kaip tai tu galėjai kuomet-nors buti jo draugu?

Nergoras. (Pabala). Kam taip vienu kartu žmogų paniekinti!

Florizelė. Tas žmogus priešingas man, Kajetone. O, kad jis nebutų važiuojęs pas mus!... (Pauza).

Nergoras. (Priėjęs arti Florizelės, susistebėjimu žiuri į ją). Rapolas man sakė, buk su tavim jis kitados sueidavo.

Florizelė (Nusigandusi). Jis sakė... Kur, kada!?

Nergoras. (Suprato, sau). Aha, tai jau ta pati, kurią Rapolas Trapezunde vaišino. (Balsiai). Kodėl tu man apie tai nesakei pirmiau?

Florizelė. (Kaip pirmiau). Aš neišdrįsau... aš bijoju... (Akis jų susidurė. Ji su šauksmu puola jam po kojų).

Nergoras. (Susimaišęs). Florizele!

Florizelė. (Pro verksmus). Kajetone, Kajetone, atlėisk man!

Nergoras (Pasilenkia prie jos). Reiškia buvai tu? Stotis, garlaisis ir hotelis! Tu buvai? Žiurk į mane! (Nutvėręs jos ranką pakėlė ją nuo grindų ir valandėlę atdžiau žiuri į jos akis, paskui piktai atmeta ją nuo savęs). Žema, ištvirkusi moteris!

Florizelė (Parblokšta ant grindų, rankas ištiesus). Kajetone, išklausk manęs!

Nergoras. Ką ir beklausyti? O, nelaimė; visas gyvenimas parblokštas!

Florizelė. Kajetone!

Nergoras. Stok! (Skambina tarnui). Stok, sakau: tarnas įeis! (Ji atsistoja, bet iš silpnumo puola kėdėn. Nergoras rūščiai stovi prie stalo).

Scena VII.

Tie pitis ir tarnas (įeina).

Nergoras (Tarnui) Pakinkyt arklius! Bet greitai! Įagelbėk pats, idant būtų greičiau, suprant! (Tarnas įeina, Florizelei). Eik savo kambarin, aš pašauksiu kai reikės.

Florizelė. (Rankas ištiesus). Kajetone, išklausk manęs!

(Toliau bus)

APVILTAS JONELIS

Vos 4 viorstai nuo R. miestelio stukojo prie vieškelio maža triobelė. Po langu buvo darželis, sodelis gražiai aptvertas, sodelyje šulinys su svircia. Savininkas, Tamošius Lionginas, labai rupestingai ir švariai užlaikė savo mažą, vos trijų margų sodybėlę. Pats kasdieną uždariaudavo mieste, o pavakariais dirbdavo prie savo sodybos. Lionginienė taipgi buvo darbšti. Kožną rytą takučiai nušluoti, geltonom smiltim pabarstyti, o pati, vos saulelei pakilus, jau pareina iš miesto, nešdama skalbinių maišą.

—Katriuk, Katriuk, kelkis. Negražu taip ilgai miegot. Šešioliktus metus eini, jau turi rupintis pati atsikelti. Kaip pateksi į marčias, kas beprinkels.

Lionginienė vis mąstė, kad greitai Katriukės neteks. Kieno sijonėlis gražiau išaustas, kieno čevyrykai krominiai, kieno skepetaitės gražiau išsprosytos, kad ne mano Katriukės. O čia da kitą šimtelį pridėsiu ir už bile kokio neleisiu.

Čia žiuri, Jonukas nusiklojęs, kojeles musės ėda. Į kaktelę pakšt, apklojo, burnelę pridengė skarele,—temiega da kudi-kėlis. Vos penkių metelių, da privargš. Pati pusryčius užsikaitė, ir nąėjo į daržą; kol rasa nukris, reikia barščiam lapų paskinti. Jau ir Tamošius greitai pareis karves pririšęs.

Susirinkus visiems prie pusryčių įeina kokis tai nepažįstamas guzikuotas, ir pakiša Lionginui po nosia raštą, kad į dvyliką valandų turi but ant stoties:—į karę šaukia. Lionginienė nubalo, kai drobė, prie sienos atsišliejo, bežado. Katriukė puolė ant lovos, padušką apsikniaubus verkė. Lionginas, kai kardu pervertas, stovi ašarotom akim; o mažas Jonelis nieko nesuprasdamas, tai prie vieno puola, tai prie kito,—nežino kas atsitiko. Ir tas pradėjo verkt.

Motina atsikvošėjusi pradėjo pasakot Joneliui: “Tetušis turi išeit į karę, o mes

liksime vieni”. “O ar greitai tetušis parvažiuos”,—klausia Jonelis. Motina pro ašaras atsiliepė: “Ant velykų”. “Mama, mama, kokios tos velykos. Kada jos ateis?” Motina Joneliui pradėjo aiškinti: “Žinai, Jonuti, kada mudvi su Katriuke marginom daug gražių kiaušinių. Katriukė išėjo iš vakaro į velykas, o mes ryte važiuom su bėruke, ir tave prikėliau da tamsoj. Žinai, durniuk, kai pas šventorių ant kalniuko laukēm Katriukės išeinant.”

“Žinau, mama, tu Katriukei įdėjai į ryšiuką surio ir pyrago su razinkom”.

Jonelis nusiramino. Lionginas pradėjo ruoštis į kelionę. Lionginienė lyg pamišus vaikščiojo kertė iš kerčios. Dėstė į maišelį reikalingus daiktus kelionei. Grintelėje užviešpatavo grabinė tyła. Tik vienas Jonelis šokinėjo apie tėvą klausdamas:

“Tetuš, ar ne apvilsi? Ar ištikrųjų parvažiuosi ant velykų”.

“Taip suneli”, tėvas ramino. “Tik tu nepamiršk, atsikelk anksti. Aš parvažiuosiu ir važiuosim paskui visi iš vakaro į velykas”.

“Tetuš, aš ateisiu ant vieškelio po kryžium pasitikti”.

Į keles valandas Lionginas, atsisveikinęs su savo šeimyna, apleido savo grintelę. Jonelis, pasivydamas kartojo: “Tetuši, kad neapviltum!”

Liongino šeimynai dienos liudnos ir ilgos. Motina Joneliui turėdavo kožną dieną skaitliuoti ant pirštukų kiek mėnesių, nedėlių iki velykų. Galų-gale ir gavėnia pri-siartino. Vieną šventadienį parėjusi Katriukė iš bažnyčios pranešė motinai, kad vienas ponas mieste jau sakė, jog priešai jau visai arti mūsų miestelio. Miesto gyventojai apleidžia namus, ir traukia į gilumą krašto. Ir tas ponas žadėjęs ją paimti už tarnaitę.

Ant rytojaus Katriukė, susiėmusi savo drapanas, apleido motiną ir broliuką.

Štai jau ir velykos netoli. Jonelis dienas ant pirštų rokuoja. Pėtnyčioj motina per dieną sodino bulves. Vakare parėjo nuvargusi, įsimaišė pyragus. Jonelis šokinėja ir džiaugiasi... Prašo motinos anksti rytą pakelti, nes turįs eiti ant vieškelio tetušio pasitiktų. Motina ramina:

“Užmigk, užmigk, durneli, aš pakelsiu”. Pagalios, apsiverkusi, pridurė, jog mūsų tėvelį pirmiau šuvis pasitiks, nes jau netoli girdėtis.

Lionginienė nusidirbusi, kietai užmigo, o Jonelis vis budėjo, kad nepamigtų bėgt po kryžium tetušio pasitiktų. Jonelis išgirdo ratų bildėjimą, žvangėjimą; net vis tos nuo laktų pradėjo viena po kitos krist ant lubų. Jonelis pakilęs išbėgo per duris. Manė, kad jau tetušis į kiemą įvažiavo. Išbėgęs ant vieškelio, pamatė daugybę raičių ir važiuotų, nepažįstamų. Norėjo grįžti prie motinos. Bet jau grintelė visa lieps-

noje. Mat, priešai, kareivių vejami atgal, padegė. Jonelis, bėgiodamas apie liepsnojantią grincią, šaukė:

“Mama, matušė, bėgk lauk, sudegsi. Parvažiuos tetušis, važiuosim į velykas”.

Lionginienė trokštanti dumuose atsibudo, apsigraibė, kad nėra Jonelio, puolė prie durų. Bet stogas jau buvo sukritęs į prieangį ir ji paskendo liepsnose.

Ryte žmonės rado Jonelį prie kruvos degėsių verkiantį. Atidavė jį į miesto prieglaudą.

Už poros mėnesių Lionginas Tamošius, parvežtas iš karės be abiejų kojų, prašė surasti jo šeimyną. Gavo atsakymą, kad tik vienas sunus randasi miesto prieglaudoj. Jonelis, atvestas prie tetušio, pirmiausia prabilo:

“Tu negeras, tetuši. Prizadėjai atvažiuoti ant velykų ir neparvažiavai. Apvylei mane tetuši, apvyliai”. Mont. Vargšė.

Rugiapjutė.

ŠIENAPJUTĖ.

(Iš paveikslo, tilpusio "M. Balso" N 8).
 Žaliuoja jau laukas, pievos pražydėjo,
 Kaimietis jau kerta su dalgiu aštrių;
 Sesučių jau dainos garsiai suskambėjo,
 Su grėbliais jos traukia dideliu pulkų:

Sugrėbsime šieną,
 Sugrėbsime visą,
 Saulutė mieloji,
 Pakol nusileis.
 Pareisim namo mes,
 Ir lauksim bernelio,
 Prie svirno langelio,
 Pakol jis ateis.

Ten sašąjį šieną į kruvas jau neša;
 Vežimai nukrauti, kaip murai didi,
 Skubėkim bernuzi, sesutė vis prašo,
 Skubėkim, jau vakars visai netoli:

Suvešime šieną,
 Suvešime visą,
 Saulutė mieloji,
 Pakol nusileis.
 Pareisim namo mes,
 Ir lauksim bernelio,
 Prie svirno langelio,
 Pakol jis ateis.

Keršto Širdis.

BE JAUSMŲ.

Plieno kirvis netur jauosmo,
 Stringa medin jis slidžiai,
 Neatjaučia medžio skausmo,
 Taško skiedras jo plačiai.

Medis kenčia ir vaitoja,
 Balsas girdis jo graudus,
 Pakol kirvis jį kapoja,
 Šalto plieno toks žiaurus.

Plieno-širdžiai tie tironai,
 Taško kraujus jie žmonėms,
 Ką vadinasi valdonai,
 Skina gyvastis nekaltiems.

Žmonės kenčia ir dejuoja,
 Balsas jų iš skausmų,
 Mat valdonai juos kapoja,
 Tartum kirvis be jausmų.

Bijunas.

AUDRA.

Audra jurės bangas taško,
 Eina kovon su krantu;
 Griebus medį purto, blaško,
 Smiltis suka verpetų.

Šiaudus stogo pluoštais peša,
 Gėlių nuskina žiedus;
 Į padangę lapus neša,
 Žada lietų ar ledus.
 Sučiulbėj liudnai kielaitė,
 Audros pelkėn parblokšta,
 Suvaitojo kai našlaitė,
 Melo žodžiais apgauta.

Audra lakstant ją pagavo,
 Sparnų plunksnas nupešiojo,
 Kai mėlynę ji bučiavo,
 Augštai erdvėj' lakiojo.

Gailiai žiuri į mėlynę,
 Kad laisva ten nelakios,
 Nor apleist žalčių tėvynę,—
 Pelkėj vieta ne del jos.

Nyki baimė pelkėj siaučia,
 Širdžiai darosi baugu;
 Visus priešais savo jaučia
 Ką ras mylimu draugu.

Čion neras ji tikrą draugą,
 Tarp gyvačių, tarp žalčių,
 Sieloj baimė šurpi auga,
 Širdis plaka nuo kančių.

Blaškos, sparnais plasnėja
 Ir pravirksta patyliai,
 Kai našlaitė suvaitoja,
 Atsidusdama giliai.

Audra siautus nenustoja,
 Viską suka verpetu,
 Bangos kyla ir putoja,
 Veda kovą su krantu.

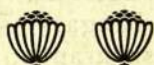
M. Duseika.

NEŽUS.

(Aukauju L. M. P. S.)

Jūsų darbas, bus,—nežus;
 Tie grudeliai, ką pasėti,—neišdžius.
 Jie tarp mūsų darbininkų greit prigis,
 Ir išaugę, išklastėję, nenuvys.

Seiniškis.

Vaikų Skyrius

SUTIKIMAS BE TAIKOS.

Kartą susiėjęs vaikų burelis pradėjo tartis ką žaist.

—Žaiskim karę,—sako Juozukas.

—Et, jau, kas čia karė per žaislas—atsiliepė Jonukas.—Da paskui kas katram netikėtai atsitiktų, tai būtų negerumas. Geriau žaiskim ką kitą.

—Kažgi tą kitą? Kas yra tas kitas?—sperečinosi Tamukas.

—Ė-ė. Ar žinot, draugai, ką aš dabar sumaniau žaist,—sušuko Vincukas, lyg rodos antrą Ameriką būtų atradęs.—Aš sumaniau žaist taiką. Žaidžiant taiką vieni mūsų busim karininkai, o kiti taikininkai. Karininkais turi būti tie, kurie nieko geresnio nenor, kaip tik meluot.

—O,o, tai Pijušukui išpuola but karininku—sušuko keli vaikai.

—Ne! ne! Aš nenoriu but karininku. Tegul kas kitas juom buna; kas gal gerai meluot, o aš meluot tikrai negaliu,—aiškinosi Pijušukas.

—Kad meluot negali, tai eik prie taikininkų—atsiliepė Nikodemukas, lyg, kad rodos, suprasdamas ir jis dalyką.

Vincukas, matydamas sumaningesnius atsisakant nuo kandidaturos į karininkus, tarė:

—Draugai, taip tai negerai. Tiek mūsų yra ir nė vienas nenorit meluot,—but karininku. Atsiliepkite, katrie norit meluot?

Vaikai tylėjo; neatsiliepė nė vienas.

—Katrie nenorite but melagiais-karininkais, pakelkit rankas.

Visi vaikai rankas pakėlė.

—Cha, cha, cha, cha,—sukvatojo pil-

vą susiėmęs, kaip senis, Jonukas.—Reiškia, kad melagium nė vienas mūsų nenori but. O kaip melagių nėra, tai kam po šimts vienių mums tos taikos, kad mes ir be taikos gerai sutinkam.

Ivonėlis.

KODEL?

Kodel darbininkai taip vargta?

Kodel jiems nėra laiko ilsėt?

Kodel jie neturi laimingos dienos?—

Nes dieną ir naktį tur vargt ir liudėt.

O ponai skriaudikai puotauja,

Ir geria brangiausius gėrimus tiktai;

Jiems muzika skamba, tarnai patarnauja;

O jų kuną puošia brangiausi šilkai.

O tu, darbininke, purvuose braidydamas,

Niekad apsisotojęs, sveikai nemąstai;

Bredi per ašaras, kelio nematydamas,

Tik lauki malonės dievo iš augštai.

Kiek tukstančių metų, jau baigia pralinkti,—

Iš purvo tamsuolį, nieks negal pakelti;
Nes jisai nemato, kas stov' jam ant kelio,
Nepažįsta savo tikrojo takelio.

Pakelk darbininke blakstienas augštyn,

Pažvelgk į ateitį šviesesnėm akim;

Pažinsi, kas tave ligšioliai kankino,

Per tukstančius metų ašaroms maitino.

(Šias eiles parašė 11 metų amžiaus

mergaitė Yohana Vinkšnaičiutė).

Sveikatos Skyrius

GLAUCOMA.

Žmonės gerai yra susipažinę su akių liga vadinama **Trachoma**. Ypač atėiviai, kurie esti tankiai sulaikomi ir neįleidžiami į Jungtines Valstijas, kol lieka išgydyti. **Glaucoma**, (ištark **Glaukoma**) taip jau yra labai pavojinga vidujinė akių liga.

Asmuo, turintis minėtą akių ligą jaučiasi tiesiog keblame padėjime; jaučia neuralgišką galvos ir akių skaudėjimą. Akis esti lyg kad pastyrę, spaudžiant pirštu—skauda. Matymas buna silpnėnis ir žiurint į šviesą,—šviesa atrodo lyg kad apsiniaukus, matosi lyg koki spinduliai rato pavidale aplink šviesą. Visados buna akių obuolys truputį patinęs iš priežasties užsikimšimo taip vadinamo **Schlem** kanalo (Šlem), per kurį įvairūs akių skystimai bėgioja ir tokiu budu minėti skystimai nebegali bėgioti.

Šios ligos išsivystymo priežastis, medicinos mokslui da, kol kas, nėra žinoma. Tikta tiek akių specialistai žino ir suranda, kada jau yra išsivysčius liga, o kokios aplinkybės priverčia šiai ligai atsirasti, nėra žinoma.

Medicinos autoriai paduoda nuomonę, kad pas žydus ši liga labiau apsireiškia, negu pas kitų tautų žmones.

Toks prirodymas atrodo gana keistas; juk žydai, kuniškai, yra tokie jau žmonės, kaip ir visi kiti europiečiai, bet, vienok, taip yra. **Glaucoma** pas trumparegius (**myopus**) visai neapsireiškia. Yra sakoma, kad ši liga daugiausia atsiranda pas viduramžius žmones; nuo 40 iki 70 metų.

Glaucoma, jeigu atsiranda vienoje akyje, tuojaus išsivysto ir antroje. Dalykas ta-

me: kiekvieno žmogaus akis turi taip vadinamus **optiškus nervus**, ir tie nervai esti užpakalyje akių obuolio susikryžiuvoję; taigi, jeigu minėta liga apsireiškia vienoje akyje, progresuoja povaliai, kol dasiekia optišku nervų kryžiuvonę ir tada tikta žmogus apanka ant abiejų akių.

Todel, kaip sykis, butų patartina tiems žmonėms, kurie turi nors kokius akių keblumus, jeigu nežino kokio-nors akių gydytojo, kad kreiptųsi pas medicinos daktarą. Medicinos gydytojas, jei negalės daug ką gelbėti, tai nurodys eiti pas akių specialistą. Bet nereikia eiti į laikrodžių krautuves pas taip vadinamus "**Opticians**" (optikus), kad jie pritaikytų akinius arba pirkti **saulinius akinius**. Jeigu akis bijo saulės spindulių, galbut, kad pradėjo vystytis kokia-nors akių liga; taigi sauliniai akiniai ne prie kiekvienų akių tinka. Optikai tankiausia yra visai bemoksliai, daugiausia yra tokių, kurie neturi nė pradinio mokslo, na ir ką jie gali suprasti apie įvairias akių ligas? Jeigu jie pritaiko akinius prie ligotų akių, kaip ir viršminėta liga **Glaucoma**, o jų yra daug, tai aiškus daiktas, kad akiniai da pablogina, nes pailgina ligą ir tada jau esti sunkiau, arba visai negalima išgydyti kad ir geriausiam akių specialistui.

Dr. J. Šemoliunas.

Cleveland, Ohio.

KLAIDOS PATAISYMAS.

"Moterų Balso" N 9, "Sveikatos Skyriuj" įvyko labai nemaloni klaida: apleista straipsnio antgalvis ir pradžioje straipsnio neišmesta viena nereikalinga eilutė. Straipsnio antgalvis turėjo but: "**Liguisti Tonsilai ir Adenaidai**".

KORESPONDENCIJOS

CLEVELAND, OHIO.

Iš L. M. P. S. 24 kp. veikimo.

Susirinkime, laikytame rugpj. 11 d., 1918 m., buvo skaitomas laiškas drgės Z. M. Puišutės iš Boston, Mass. Drg. Z. M. Puišutė savo laiške paminėjo, jog ji galėtų atvažiuoti į vakarines valstijas su prakalbo- mis L. M. P. S. kuopoms, esančioms Ohio ir Michigan valstijose nuo rugs. 12 iki 21 d. ir pasakyti bent 8-9 prakalbas. L. M. P. S. 24 kuopa šį draugės Z. M. Puišutės laišką apsvarsčiusi priėjo prie tokio išvedimo: dabar Clevelande, Ohio labai smarkiai siaučia reakcija, todėl nebus galima surengti drgei Puišutei prakalbų, o 24 kp. neturi čarterio. Be čarterio dabar negalima gauti iš miesto valdžios leidimo prakalboms rengti. Todėl labai būtų geistina, kad L. M. P. S. Pild. Kom. pasistengtų kuogreičiausia išimti čarterį ir greitai laiku išsiuntintų kuopoms. O mums šį sykį prisieina labai apgailestauti, kad mes neturime čarterio ir negalime surengti prakalbų draugei Puišutei, kurios mes taip labai troškom išgirsti.

Kitas laiškas skaitytas nuo L. M. P. S. 17 kuopos iš Detroit, Mich., kuriame kviečia L. M. P. S. kuopas Ohio ir Mich. valstijų į konferenciją į Detroit, Mich., kad sutvėrus rajoną tose dviejose valstijose. 24 kuopa be jokio Gilesnio apsvarstymo nutarė nesidėti pre tvėrimo L. M. P. S. rajono Ohio ir Mich. valstijų. Šiame susirinkime iš 48 draugių dalyvavo tik 7 narės, todėl, turbūt, ir toks nutarimas buvo padarytas.

Klausykit, draugės! Kodel mūsų 24 kp. nutarė nesidėti prie rajono tvėrimo?—Mat, kam pirma per laikraščius L. M. P. S. 24 kuopos Narė agitavo ir karštai ragino šaukti konferenciją į Deroit, Mich arba į Cleveland, Ohio, kad sutvėrus tų dviejų valstijų kuopų rajoną. Šiame kuopos susirinkime mūsų draugės vadavosi štai kokiais argu-

mentais bei faktais: kad mūsų 24 kuopa esanti persilpna dėtis prie rajono ir negalinti delegačių pasiųsti į kuopų konferenciją į Detroit, Mich. Ar tos draugės gerai pasielgė, nesidėdamos prie tvėrimo rajono, tai meldžiu "Mot. Balso" Red. paaiškinti: kam reikalinga tvėrti L. M. P. S. kuopų rajonai ir kokią naudą atneša tie rajonai L. M. P. S. labui, nes mūsų kuopos narės tik tam tiki, ką pasako "Moterų Balso" redaktorė arba administratorė.

Paziurėkime dabar, ar yra silpna 24 kp., kad ji dėl silpnumo atsisakė siųsti delegates į konferenciją. L. M. P. S. 24 kuopa turi apie 48 nares, izde pinigų turi apie \$150 Kelionė delegačių iš Cleveland, O. į Detroit Mich. vienai ypatai lėšuoja gatviakariu apie \$3.00, laivu apie \$2.50, o gelžkelio traukiniu apie \$6.00. Tai, rodos, kad L. M. P. S. 24 kuopa pilnai galėjo prisidėti prie tvėrimo rajono ir į konferenciją galėjo pasiųsti ne vieną delegatę, bet 2 ar 3. Čia, man rodos, kad 24 kp. narės padarė klaidą, nutardamos nesidėti prie rajono.

Toliau buvo svarstytas klausimas kas dėl įsteigimo prie L. M. P. S. apsaugos ir pašalpos skyriaus. Besvarstant tą klausimą buvo nemažai ginčų: vienos norėjo to skyriaus, kitos ne. Pagaliau tas klausimas atmesta.

Delegačių rinkimas į L. M. P. S. suvažiavimą atidėtas sekamam kuopos susirinkimui.

Pora žodelių draugėms L. M. P. S. 24 kuopos. Draugės! Mes šiandieną labai esame įsimylėjusios viena kitą apkalbėti, pajuokti ir pasakyti: "tu nieko nežinai,—aš viską žinau"; o da labiau mėgsta paagituoti kitas kuopos nares, kad tą ir tą narę reikia prašalinti iš kuopos, nes ji nešoka pagal mano muzika, nepaisant ar ta narė yra kuonors prasikaltusi prieš kuopą, arba ne. Tokia savo agitacija mes puldom kaip kuopą,

taip visą Susivienijimą ir žeminam pačios save. Mes vadinamės progresistės, todėl meskime tą seną papratimą šalin, ne niekinim, neapkalbinėkim viena kitos, nesiskubinkim nares iš kuopos braukti laukan, bet pirma visko ištirkim sąžiningai ir elgkimės ne pagal savo upo jausmą, bet pagal L. M. P. S. konstitucijos taisykles. Bukim daugiau draugiškos ir stengkimės kiek galint daugiau apsišviesti, prasilavinti rašyboj ir kalboje. Taip-pat, draugės stengkimės reguliariai lankyti kuopos susirinkimus žėdną mėnesį. L. M. P. S. 24 kuopos susirinkimai buna žėdną antrą nedėdienį kiekvieno mėnesio, Feites salėj, 6006 St. Clair Ave., N. E., 2 val. po pietų.

L. M. P. S. 24 kp. Narė.

Redakcijos prierasas.

Gerai, kad L. M. P. S. 24 kp. narės užsitiki savo organo administratore ir redaktore, bet jos neprivalo akilai tikėt visam kam, kas ką pasako. Kiekvienas žmogus gali suklyst, ir klaidingai dalyką perstatyt, delto reikia kiekviename atsitikime vartot ir savo protą. Reikia svarstyt ar teisingai kas-nors aiškina dalykus, ar gal jis klysta. Visados reikia remtis faktais ir teisingais, stipriais argumentais, o ne vien užsitikėjimu kokia-nors ypata.

Mes turime faktų, kad kada tai buvę geri darbininkų vadovai, šiandien jau nuėjo visai klaidingais keliais, ir stengiasi suklaidint darbininkus. Tie, kurie jiems akilai užsitikėjo, nesvarstė, neprotavo, seka pasukui juos ir kitus ragina sekt ir brist į tas klampynes, į kurias jie (vadovai) bando nuvest visus darbininkus,—gi tie, kurie į viską žiuri kritiškai, kurie vaduojasi savo protu, gerus patarimus priima ir brangina, blogus gi atmeta, tie darbininkai nesiduoda suklaidint niekam, ir tie tiktai iškovos sau ir visai darbininkų klesai geresnę ateitį.

Dabar kas del L. M. P. S. rajonų. Rajonai kiekvienai organizacijai yra labai naudingi dalyku. Rajonai sudrutina nevien kuopas, bet ir visą organizaciją. Rajonų konferencijos priduoda kuopoms gyvu-

mo, veiklumo ir suriša kaip kuopas, taip ir pavienes nares draugiškumo ryšiais.

Rajonų konferencijose gimsta nauji, organizacijai naudingi, sumanymai, ten jie buna apkalbami, išdiskusuojami ir paskui vykdomi gyveniman. Rajonai rengia prakalbų maršrutus ir silpnoms kuopoms pagelbsti surengt prakalbas ar prelekcijas, padengia išlaidas iš savo izdo ir tokiu budu sudrutina kuopas.

Rajonų kuopos viena kitai prigelbsti surengt prakalbas, Prelekcijas ir visokius sceniškus vakarus. Rajonai tveria naujas kuopas, kur jų da nėra. Žodžiu sakant, rajonas yra tai drutas ryšys, rišantis keletą kuopų į daiktą, kuris prigelbsti joms atsilaikyt prieš visokias gyvenimo bangas.

Kad geriau suprast rajonų naudą, paimkime pavyzdį. Paimkime mes vieną medžio šakutę ir laužkime,—matysime kaip lengvai galima ją perlaužti, o sudėkime daug tų šakučių į daiktą ir bandykime perlaužt; tada jau labai sunku bus perlaužti. Taip ir į kuopas bei rajonus, susiorganizuotus darbininkus sunku bus jų priešams pergalėti.

ROSELAND, ILL.

Rugpj. 18 d. LSS. 137 kp. ir L. M. P. S. 25 kp. bendrai surengė draugišką išvažiavimą į Washington Heights mišką. Oras buvo gražus, tai ir publikos prisirinko gražios. Buvo ir prakalbos, kalbėjo K. J. Trainis. Po prakalbų buvo lenktynės vyrų ir moterų; greitesnieji gavo dovanas. Dovanas paaukavo L. M. P. S. 25 kp. narės: drgė Abazorienė—rankų darbo rankinį krepšelį, drgė Stuobrienė—žiurstą, drgė J. Kučinskienė—paduškaitę papuošimui kamodės.

Po lenktynių ir vėl buvo žaismės iki vėlumai.

Prie progos turiu pasakyti, kad 25 kp. narės vasarą praleido kaip ir snuduriuodamos, nes parengė vos tik du išvažiavimus, bet užtai jos žada subruzt žiemos laiku. Jau iš anksto daro planus, kaip pasekmin-

giau prisirengti prie agitacijos savaitės, kuri įvyks spalio mėnesį; taip-pat stropiai rengiasi ir prie pastatymo veikalo "Kunigas Macochas", kuris įvyks spalio 20 d. K. of P. svetainėje; visas pelnas skiriama "M. Balso" naudai. O vėliau žada surengti kokį tai stebuklingą koncertą, kurio programą išpildys vienos moters.

Lavinimosi skyrių taip-pat ketina tuoj atidaryti, kaip tik susiras mokytoja.

Petrytė.

ROSELAND, ILL.

"Moterų Balso" N 8 tilpo J. Vainorienės korespondencija, kurioje ji sako, jog L. M. P. S. 25 kp. neturi tokių narių, ką kenktų kuopos veikimui, sakydama, kad tik J. Grybienės prasimanymai, o toliau vėl tikrina, kad tik J. Grybienė kenkė ir kitos.

Nors gaila be naudos užimti brangią laikraštį vietą, bet kadangi J. Vainorienė be jokių faktų tuos jai priklausančius perlus primeta J. Grybienei,—musų uoliausiai veikėjai, tai esam priverstos šį kartą atsakyti į J. V. neteisingus priekaištus ir paklausti, kokiū būdu J. G. kenkė kuopai? Gal tamista tame matai kenksmingumą, kad J. G. "Moterų Balsą" daugiausiai platina? Ar kad tvarkiausiai protokolus užrašo ir aiškiausiai juos perskaito, ir kitus sekretorės darbus kuopuikiausiai atlieka?

O kad yra kenkiančių, tai faktas, nes Z. Klibienę suspendavom vienam mėnesiui už kenkimą kuopos veikimui ir nesilaikymą L. M. P. S. konstitucijos, bet kadangi Z. K. vieton pasitaisyti, da smarkiau pradėjo darbuotis prieš kuopą, patraukdama da prie savęs ketures nares, tarp kurių buvo ir J. Vainorienė ir visos stvėrėsi darban 25 kuopą griauti, o naują tvertį vien tik tam, kad ne po jų norui perėjo įnešimas, ir kadangi ta agitacija kenkė netik kuopai, bet ir visam Susivienijimui, tai susirinkimas, kuriame dalyvavo 22 narės, vienbalsiai nutarė išbraukti visas penkias iš kuopos.

Draugės! Jeigu pas jus būtų nors vienas lašelėlis atjautimo organizacijai, tai jus

neatkalbinėtumėt narių, neskaldytumėt spēkas, kadangi šiais laikais visos vienijasi į įvairias draugijas, o jūs norit mūsų menką kuopelę išblaškyt, pastatyt ant pajuokos. Tik pamislykit, kaip tai atrodytų, jeigu tokiam mažam kampelyj būtų dvi L. M. P. S. kuopos ir kiekviena girtų savo. Kaip tuomet žiurėtų visuomenė į tokį mūsų darbą? Ar mes patrauktume į savo eiles daugiau narių? Ne. O jei ir patrauktume, tai tik tokias, kurioms rupi ypatingumai, kerštai, o ne progresas; rimtų moterų niekadoms mes nepitrauksim, nes kai-kurios yra pasakę: "jeigu bus dvi kuopos, tai nė prie vienos neprigulės".

Sakot, jūs nekenkėt kuopai ir nekenksit. Gerbiamosios! Ar atkalbinėjimas publikos neit į kuopos parengtą vakarą nekenkė kuopai? Ar užgrėbimas ir nedavimas platinti literatūros nekenkė kuopai? Jums ne kuopa, ne organizacija rupi, o tik pačių pasididžiavimas. Jūs kaltinat kuopą, kad didžiama narių nepritarė jūsų įnešimui; delto bukit taktiškesnės, rimtesnės visame apsiėjime, eidamos į susirinkimą ypatingum palikit namie, tada pamatysit, kaip bus gerai ir nereikės sirgti.

Jei yra tokių, kurios neprigulėtų prie 25 kuopos, tai ir mes žinom ir girdėjom, kad sakė: "jei nerengtų gavėnioje balių ir nestatytų su kunigais veikalų, tai prigulėtume, o dabar, kaip galima prigulėt prie tokių bedievių, cicilikų". Tokioms tai netik kitos kuopos reikia, bet ir kito susivienijimo.

Taip-pat mums labai stebėtina iš redakcijos prieraišo, kur sako: "sutverkit kitą kuopą, bet veikite draugiškai". Jei bus leistina tvirti kuopų, kiek tik kas užsimans, tai vienoj vietoj bus po keliolika kuopų, nes visuomet atsiranda tokių narių, kurios nepasitenkina didžiumos tarimais. Koks tada gali but draugiškumas?

L. M. P. S. 25 kuopos valdyba:

Org. P. Stiklytė-Raudienė,

Iždininkė J. Sadulienė,

Fin. sekretorė G. Kučinskienė.

Redakcijos pastaba.

Redakcija nežino, kas ten yra, kad jūs, draugės, negalite susitaikyt ir kad išvengus tų nesmagumų patarė sutvert kitą kuopą dėl šventos ramybės. Redakcija manė, kad skyrium veikdamos neturėsite progos susipykt.

MONTELLO, MASS.

Rugsėjo 9 d. gazu nusizudė drg. M. Vinkšnaitienė, 36 metų amžiaus. Paliko vyrą ir 3 vaikučius dideliame nuliudime.

Atrasta laišakai giminėms, kuriuose velionė nusiskundžia, kad blogos valios žmonės apšmeizė ją neteisingomis paskalomis, kad ji nesijaučia kalta ir negalėdama pakęst tų šmeizimų, atima sau gyvastį.

Ji prigulėjo prie L. M. P. S. ir kitų progresyvių organizacijų. Buvo veikli ir pusėtinai gabi moteris. Rašinėjo į "Moterų Balsą" ir kitus laikraščius. Slapyvardį vartojo "Montellos Vargšė". Gaila, kad žiaurus gyvenimas privertė ją prie tokio žingsnio. Jos Draugė.

MONTELLO, MASS.

L. M. P. S. 22 kp. išrinko naują organizatorę—P. Kripaitienę, taipgi naują izdininę—M. Januškevičiūtę. Rugs. 9 d. nauja organizatorė užėmė savo vietą. Iš raportų paaiškėjo, jog kuopa turi virš 60 dol. kp. izde; narių randasi 50; rengiamas teatras.

Linkiu naujai org. pasekmingai darbuotis visuomenės labui. B. Bubliauskienė.

CAMBRIDGE, MASS.

Čia L. M. P. S. 27 kp. gyvuoja gerai. Narių turi 30. Pereitam savo susirinkime nutarė surengti puikų koncertą,—pelnas skiriamas "Mot. Balso" naudai.

Nuo lapkr. 1 d. atidarysim valgių gaminimo mokyklą dėl kuopos narių. Tikimės šį sezoną turėt didesnį skaičių mokinių, negu pereitais metais. Taip-pat manoma įsteigti ir kitokią lavinimosi mokyklą, kaip tai: anglų kalbos, rašybos etc.

Draugės energingai darbuojasi ir lai-

kui bėgant mūsų kuopa gali užimti pirmą vietą Cambridge. Cambridge'iaus visuomenė užjaučia 27 kp., tai parodo skaitlingas atsilankymas į kuopos parengtus vakarus. Virtuvės Vergė.

GARDNER, MASS.

"Mot. Balso" N 7 tilpo korespondencija, po kuria pasirašęs Anykštietis, mėgina kritikuoti L. M. P. S. 50 kp. korespondentę,—kam neparasė ką-ten į "M. B.". Tarp kitko yra pasakęs: "L. M. P. S. 50 kp. buvo pasikvietus kalbėti d. Z. Puišiuotę ir kuopietė pasigyrus, kad jos turi priešų ir da iš socialistų tarpo". Nė jokių pasigyrimų ten nebuvo, tai tik paties Anykštiečio prasimanymas.

Taip, gal ir yra priešų, kurie varo atbulą agitaciją prieš progresyves moteris, bet viešai da nepasirodė. Į tokias neišmanėlių šnekas mes nekreipiame savo atydzios ir rašyti apie tai į laikraščius nėra reikalo.

Anykštietis bara mane, kam esant LSS. nare, vadinu Stelmoką draugu ir da per laikraščius, nes Stelmokas buk esąs socialistų priešas.—Visai ne, drg. Stelmokas yra mokinęs LSS. 89 kp. chorą ir yra surengęs keletą koncertų, kurie puikiai nusisekė ir da nėra atsisakęs toliau veikti L. M. P. S. ir LSS. kpp. naudai.

L. M. P. S. 50 kp. Korespondentė.

NEWARK, N. J.

Liepos 29 d. draugės K. Arminienė, A. A. Bečienė ir J. Žalinienė apleido mūsų kuopą, išvažiuodamos gyvent ant farmų. Jos buvo darbščios draugės ir priklausė prie kelių progresyvių draugijų. Daug pasidarbavo scenoje dėl LSS. 11 kuopos ir L. M. P. S. 10 kp. Draugė K. Arminienė daug yra veikus pašalpinėj draugijoje Lietuvos Dukterų, ilgą laiką ten sekretoriavo, o paskutinius du metus buvo pirmininke L. M. P. S. 10 kuopos. Drg. A. Bečienė, kaip tik susitvėrė L. M. P. S. 10 kuopa, užėmė susinešimų sekretorės vietą ir buvo iki liepos 18 d.

š. m., ir visuomet kuopa buvo patenkinta jos darbu. Nors drg. J. Žalinienė neseniai prisidėjo prie 10 kp., bet buvo laisva moteris. Užtai L. M. P. S. 10 kuopa taria širdingą ačių toms draugėms už jų energingą pasidarbavimą 10 kuopai. Mes manome, kad nors minimos draugės prasišalino nuo mūsų kuopos, bet neatsitrauks nuo Susivienijimo ir padės mums veikti, priklausydamos pavienėmis.

Rezignavus drgg. K. Arminienei ir A. A. Bečienei, jų vietas užėmė fin. rašt. Mikulienė, sus. rašt. M. Stanelienė.

L. M. P. S. 10 kp. org. O. Buziūtė.

BROOKLYN, N. Y.

Iš L. M. P. S. 1 kp. veikimo.

Rugpj. 18 d. įvyko L. M. P. S. 1 kp. labai puikus išvažiavimas su įvairiu programu. Buvo monologų, deklamacijų ir labai puikiai padainavo Aido choras. Publikos buvo labai daug ir visi linksmi, draugiškai žaidė įvairius žaislus. Viskas pavyko kuopuikiausia, nes svaiginančių gėrimų nebuvo, tai kiekvienas turėjo blaivą protą. Linksmi pasigirti tokiu išvažiavimu.

L. M. P. S. 1 kuopa turi kiekvieną mėnesį lavinimosi vakarėlius. Yra išrinkta tam tikra komisija sutvarkymui ir paskyrimui temos. Vakareliai daugiausia pašvenčiama studijavimui dabartinės politikos. Taip-pat yra studijuojama knygelė socializmo trupiniai, nes tas mūsų draugėms yra labai reikalinga žinoti ir kurios atsilanko, lieka pilnai patenkintos.

L. M. P. S. 1 kp. Korespondentė.

PHILADELPHIA, PA.

Rugpj. 8 d. L. M. P. S. A. V. Rajonas rengė pikniką, bet kadangi oras buvo labai blogas, tai vietoj pikniko įvyko vakarėlis Rusų Sovietų Name. Publikos buvo apie šimtą. Visi gražiai žaidė ir linksminosi. Už įvairius žaislus buvo duodamos dovanos. Taip-pat buvo ir skrajojanti krasa. Dovaną laimėjo V. Mačiūtė.

LSS. 1 Kp. Choras sudainavo keletą dainelių.

Nors blogas oras neleido į laukus išvažiuoti, bet kurie atsilankė į svetainę, liko patenkinti. Rajonui liks keletas dolerių pelno.

A. A-tė.

BINGHAMTON, N. Y.

Rugpjūčio 25 d. L. M. P. S. 23 kuopa parengė pikniką. Nors diena buvo graži, bet publikos buvo nedaug. Matomai ir pelno liks mažai.

Kadangi oras pradeda atvėsti, tai L. M. P. S. 23 kp. laikytam susirinkime rugpjūčio 30 d. nutarė per žiemą rengti kas mėnuo po vieną paskaitą. Tai geras sumanymas.

Jauna Proletarė.

AKRON, OHIO.

L. M. P. S. vietinė kuopa vis auga ir auga didyn. Pereitam susirinkime prisirašė penkios naujos narės. Kuopa nutarė atsiskaičiuoti į artimiausią L. M. P. S. 24 kp. Clevelande, kad prigelbėtų pastatyti scenoje veikalą "Kryžius", nes čia truksta sceniškų veikėjų.

Vietinė kuopa savo susirinkimus laiko kiekvieną trečią nedėdienį kiekvieno mėnesio 12:30 val. dieną, salėje 50 Howard St. Kviečiame atsilankyti ir pašalines drauges į mūsų susirinkimus, nes durys atdaros del visų.

Senas Kareivis.

ROCHESTER, N. Y.

Rugsėjo 14 d. L. M. P. S. 26 kuopa surengė prakalbas. Kalbėjo drgė Z. Puišutė iš Boston, Mass. Kalbėtoja kalbėjo apie moterų praeitį, pradžia L. M. P. S. organizavimo ir šiandieninį moterų padėjimą. Kalbėtoja karštai kvietė visas Rochesterietes prisirašyti prie L. M. P. S.; taip-pat ragino stoti į Socialistų Partiją.

Drgė Z. Puišutė yra jauna mergina ir moksleivė, bet kalba gerai.

Senas Kareivis.

Šeimyninkių Skyrius

ŽUVIES "CHOWDERIS".

1½ svaro žuvies, 14 bulvių nuluptų ir supjaustyty į smulkius šmotukus, 1 svogunas (cibulis), 1 puodukas smulkiai supjaustyty morkų, čvertis svaro liesų lašinių, 3 puodukai šaldžios smetonos, biskį pipirų.

Supjaustyk lašinius smulkiai ir kepk su supjaustytu svogunu apie 10 minutų ant skaurados. Sudėk tą į puodą, įdėk morkas, užpilk verdančiu vandeniu, pavirink iki pušei ir sudėk bulves. Virk kol bulvės ir morkos bus minkštos. Įpilk pieno ir sudėk žuvį suspaudytą į šmotukus, įdėk biskį pipirų, pavirink apie 10 minutų, kol žuvis bus išvirus ir valgys šiltą.

PYRAGAS.

2 puodukus sukapotų razinkų,
Trečią dalį puoduko taukų ar sviesto,
1 šaukštuką (clove) valgomų gvazdikų,
½ šaukštuko druskos,
1 puoduką vandens,
1 puoduką rudo cukraus,
1 šaukštuką cinamonų,
¼ šaukštuko sutarkuoto nutmeg (muškatinų miltelių),
1¾ puoduko išsijotų miltų,
½ šaukštuko sodės (valgomos).

Atskyrus miltus ir sodę, o kitus daiktus sudėjus kartu virti palengva tris minutes; paskui duoti atšalti. Ištarpyt sodę į 2 šaukštuku verdančio vandens, sudėti į kruvą ir miltus, ir kartu išmaišyti gerai. Kepti reikia vidutinio karščio pečiuj pusę valandos.

RAZINKŲ DUONA.

½ puoduko sukapotų razinkų,
½ puoduko sukapotų riešutų,
4 puodukai miltų,
2 puodukai pieno,
¾ puoduko cukraus,
1 kiaušinis,
2 šaukštuku kepamo pauderio.

Viską sudėjus į kruvą išmaišyti, kaip paprastą duoną ir kepti valandą laiko.

Draugijos Pasonis.

JUOKŲ KAMPELIS

KUNIGŲ PAJAI.

Vienas vaikinys skaitė kokį tai katalikišką laikraštį ir sako, kitam savo draugui:

—Ale, tu žiurėk, kaip brangūs Lietuvoje pajai. Še, koki tai kunigai rašo, kad vienas pajus kaštuoja šimtą rublių!

—Eik, jau... Ar tai galimas daiktas?

Kitas anam atsakė.

—Nugi žiurėk, kad netiki!

—Tiesa. O da siulo, kad ir Amerikos kunigai pirktų. Neišmanėliai. Čia kiekviena gospadinė iškesys pajų už kokį pusdo-lerį, tai ne šimtas rublių!

Trečias iš šalies:

—Tik ne mūsų kunigo gospadinė tą padarys. Jos pajai brangesni keliom eiliom. Prabaštėlis duoda kelis šimtus už vieną savo gospadinės pajų, ir tai negali nupirkti.

VIS DA AUGA.

Jonukas priėjęs prie tėvo klausia:

—Tėte, ar tu vis da augi?

—Ne, vaikuti; o kodėl tu taip manai?

—Ogi, tėte, kad tavo viršus galvos jau baigia praaugt plaukus.

Il—zis.

ŠYPSOKIS.

Jeigu oras nepatinka,

Arba esi užpykinta,

Bandyk šypsotis.

Jeigu vyras barasi,

Ir vaikai blogai elgiasi,

Žinoma, sunku; bet vis gali

Bandyt šypsotis.

Nors nepadaro dalykus gerais,

Tik nusišypsojimas;

Bet nepadarys ir blogais,

Tik nusišypsojimas.

Ot pralinksmina tavo namelį,

Apšviečia tamsų kampelį,

Padaro tau gražų veidelį

Tik nusišypsojimas.

Fleur-de-Marie.

Liet. Moterų Progr. Susivienijimo Reikalai

L. M. P. S. II SUVAŽIAVIMAS.

L. M. P. S. Suvažiavimas įvyks spalio 4 ir 5, 1918, Rusų Sovietų Name, kampas 8th St., ir Fairmount Ave., Philadelphia, Pa. Suvažiavimas atsidarys spalio 4 d., 9 valandą ryte. Delegatės malonės pribut į laiką.

Z. Puišiučė,

L. M. P. S. Centro Sekr.

P. S. Delegatės, kurios atvažiuos anksčiau arba iš vakaro ir neturės kur apsisot, ateikite į LSS. Spaustuvej arba po num. 535 N. Marshall St., pas Ks. B. Karosienę. Ten suteiksime visas reikalingas informacijas.

K. B. K-nė,

L. M. P. S. II kp. sekr.

CENTRO SEKRETORĖS PRANEŠIMAI

Pasekmės balsavimo referendumo kas del L. M. P. S. čarterio: už 410 balsų, prieš 4 balsai. Blankas grąžino 42 kuopos. Suvėlavo blanką prisiųst 29 kuopa. Balsavime dalyvavo 432 narės.

L. M. P. S. 38 kuopa, Paterson, N. J. likviduota. Patartina 1-mam Rajonui atkreipt domą į tai.

Z. Puišiučė,

L. M. P. S. Centro Sekr.

LEISKIME "M. BALSĄ" DUSYK Į MĖNESĮ.

Tarpe kitų dalykų, ar neverta būtų suvažiavime pakelti ir svarstyti klausimą apie leidimą "Moterų Balso" du kartu į mėnesį.

Man rodos, kad gyvenimo aplinkybės mus prie to verčia. L. M. P. S. A. išaugo jau į didelę organizaciją. Tas suteikia daug reikalų, kuriuos turėtume daugiau gvildinti. Prie to, reikia daugiau agitacijos ir laivinimosi.

Dabartinis gyvenimo momentas,—brangumai, nedatekliai produktų, moterų darbininkių skaičiaus dirbtuvėse padidėjimas ir tt. verčia moterį daugiau imtis gvil-denti politinį klausimą. Ypač dabar, kuomet greitu laiku Jungt. Valst. kaip matosi, moters gaus balsavimo teises. Mes turime atkreipti į tai daugiau atydzios. Jau dabar spauda kiek įmanydama klaidina visuome-nę, o tuomet da daugiau imsis už darbo. Mes turime parodyti tiesų kelią darbinin-kėms prie išsiliuosavimo. Turime daugiau aiškinti klausimus paliečiančius politines teises ir klausimus politinės ekonomijos.

Manau, kad narės, matydamos svarbą, sutiks su mano nuomone, nors ir didesnes mokestis reikėtų mokėti. A. Aldeniūtė.

KUOMI TURI BUT L. M. P. S. A.

Mano nuomonė tokia: Nematau reika-lo, kad mūsų L. M. P. S. butų padarytas iš politiškos, apšvietos organizacijos į ko-kią tenai pašalpinę draugiją.

Gal kaikuriuos draugės pasakys: Kodėl? Galima abu zuikiu vienu sykiu šauti: Bus politiškai-pašalpinė draugija, visą darbą dirbsimė sykiu, ir bus viskas gerai.

Norint, kad L. M. P. S. butų pašalpine draugija, pažiurėkime giliau į dalyką.

Drg. B. V. Jakštienė, "Moterų Balso" N 8 maž-daug paduoda, kaip turėtų būti sutvarkyta L. M. P. S. pašalpos ir apdrau-dos skyriai, ir remiasi tuo, kad jeigu mūsų organizacija paliks pašalpinė draugija, tai patrauks į mūsų eiles didelį lietuvių moterų skaičių.

O aš manau, kad skaičius pasimažys. Pamatuoju štai kuo:

Mūsų L. M. P. S. yra labai daug mo-terų ir merginų, kurios priklauso, netk vienoje pašalpinėje draugijoje, bet da ke-lioje, kaip SLA., Liet. Sunų ir Dukterų draugijoje ir kitokiose.

Nejaugi jos, išmokėjusios keletą metų

gerą sumą pinigų, pames, ir ateis mokėti į L. M. P. S. Taip gal padarys ekonomiškai gerai stovinčios moters. Bet kaip su mažai uždirbančiomis darbininkėmis?

Dabar, kur mūsų spėkos? Ar pajiegsime tvarkytis kaip reikiant, o juk reikės ir su įstatymais susidurti. Tada apšvietos darbą reikės padėti į šalį, o visas spėkas, ir geriausias mūsų spėkas, pristatyti prie darbo, tvarkyti visus apdraudos ir pašalpos skyrius.

Mokesčiai, kaip d. B. V. Jakštienė nurodo, apsieitų 65c ar 70c mėnesyje. Jeigu kuri draugė priklauso keliose pašalpinėse draugijose ir da LSS., ar kur kitur, o jei vedus, tai vyro išlaidos į draugijas taip pat prisideda, tai paskaitykime kokia suma pinigų išeina per mėnesį.

Prie šitokio produktų pabrangimo ir prie kasdieninio jų kainų kilimo, mes moters-darbininkės jokių būdu negalime apsisunkyti pačios save daugybe mokesčių. Mūsų L. M. P. S. geras taip, kaip dabar yra.

Mes turime organą "Moterų Balsą", gauname jį uždyką, gauname išleistą literatūrą už dyką, o mokestis į organizaciją vis tik nedidelė.

L. M. P. S. kuopos, išskyrus mažą dalelę, stovi finansiškai gerai, kuopos remia, netik savo organizaciją, bet ir pašalines. Mes leidžiame knygas, pagal savo išgalėjimą. Mes veikiame tiek apšvietos labai, kiek tik mūsų katra gali ir iš mūsų triuso turime gerus vaisius.

Jei mes pridėsime da biskutį daugiau darbo, ypač dabartiniu laiku, kuomet turime tik du vienintėliu darbininkišku laikraščiu, kurie užima teisingą poziciją šiame gyvenimo momente,—tai "Moterų Balsas" ir "Laisvė". Mes turime darbo prie jų, kad išplatinus tarp minių. Mūsų spėkos pasidarys, jei mes dirbsime savo organizacijoj taip, kaip dabar yra.

Jei L. M. P. S. busiantis suvažiavimas ir ims apsvarstymui tą klausimą, kuomi turi būti L.M.P.S., tai galima bus išdisku-

suoti plačiau tą klausimą. Aš suprantu tą, kad kiekviena mūsų draugė geidžia L. M. P. S. A. labo ir žiūrės kaip butų geriausiai. Veliuoniškė.

AR REIKALINGAS APDRAUDOS IR PAŠALPOS SKYRIUS?

Rengianties prie suvažiavimo, jau yra svarstoma ir apie tuos reikalus, kurie bus aptariami suvažiavime; tarp kitų yra paduotas sumanymas įsteigti pašalpos ir apdraudos skyrių prie L. M. P. S.

Šiam sumanymui, be abejo, nemažai draugių pritaria.

Kadangi šis sumanymas yra nereikalingas ir kenksmingas mūsų Susivienijimui, tai aš noriu kalbėt iš priešingos pusės, kol da nepervėlu.

"Mot. Balso" N 8 draugė B. V. Jakštienė, agituodama už tai, paduoda neva planą, kaip turėtų but sutvarkyta mokestis prie tų skyrių. Jos nuomone, tai 50c už tuos skyrius užtektų, arba priklausant kartu ir prie Susivienijimo—70c į mėnesį, neskaitant įstojimo.

Ar butų atsakantis ar neatsakantis toks planas, nėra reikalo apie jį diskusuot, nes aišku, kad su mažesnėmis mokestimis negalėtų pasilaikyti minimas skyrius. Bet daug svarbiau yra tas, kad supratęs bereikalingumą ir netinkamumą pašalpos ir apdraudos skyrių prie Liet. Moterų Progresyvio Susivienijimo.

Nėra abejonės, kad kai-kurios draugės steigimą pašalpos ir apdraudos skyrių ankštai riša su progresu, arba, abelnai, pakėlimu darbininkų klesos. Bet toks manymas tankiai gali reikšti ne progresą, ne pirmyneigą, o stovėjimą ant vietos, arba trukdymą progreso,—tai verta į tai atkreipti kuodaugiausia atydzios.

Steigimas savitarpinių pašalpų tuo laiku, kada jau vienos jų pasiekė augščiausio laipsnio, o kitos serga ir miršta neatlaikydamos smugių, paeinančių nuo išgalėjusių draugių, tai butų nesąmoningas pamėgdžiojimas tų nesusipratusių darbininkų, ku-

rie steigia krautuvėlę šalimai milžiniškų krautuvijų tikslu palikti kada-nors milionierium.

Kadangi mes esam progresistės ir turim savo uždavinį gilinti pažangą ir klesinę sąmonę darbininkėse, kurios, laikui bėgant, perkeis ar patobulins draugininį surėdymą, tai yra, siekiame prie tokios ateities, kurioj nebutų išnaudotojų ir išnaudojamų, tai nėra mažiausio reikalo imtis tų darbų, kurie nieko bendra neturi su mūsų siekais.

Nereikia manyti, kad įsteigus minimą skyrių, tai jau prisidės netik visos narės, bet ir daugybės kitų. Ištikrųjų gi būtų kaip tik atbulai,—nes daug mūsų draugių progresiščių jau priklauso prie įvairių pašalpinių draugijų. Kitom galbut neparanku prigulėt skyrium nuo tų dr-jų, kur jų vyrai priguli.

Tulos draugės mano, kad tokis skyrius prigulbės daug progreso skleidimui.

Čia, man rodos, ir labai klaidinga: kiek jau galima nuprogresuoti lankant ligones, laidojant mirusius, mokant pašalpas ir tt.

Pagalčiau, jei ir turi įtekmę pašalpa link progreso, tai, aš manau, lengviau galėtume tą atsiekti, kad mūsų narės prie dabartinio L. M. P. S. sukrustų geriau lavintis, šviestis, progresuoti, ir kai jos, budamos tobulomis, pradės tobulinti tas senasias "su-saides", prie kurių priklauso, tai lengvai jas nukreips į tinkamą, pažangią pusę.

Nereikia niekad tvirt netobulo, naujo, jeigu galima pataisyt seną.

Todel, mano nuomone, L. M. P. S., rodos, labai nepritiktų toks užsiėmimas.

E. Merkienė.

L. M. P. S. RAJONO PIRMOS KONFERENCIJOS PROTOKOLAS.

Konferencija įvyko 25 d. rugs. 1918, LSS. 46 kp. kambariuose, Mahanoy City, Pa. Konferenciją atidarė E. N. Ješkevičiūtė 1:30 val. po piet. Pirmininkė paskyrė d. M. Ramanauskienę peržiūrėti mandatus. Delegates su mandatais prisiuntė sekamos kuopos: 33 kp. Mahanoy City, Pa.—O. Du-

bosienė, M. Sakalauskiene (nepribuvo) ir E. N. Ješkevičiūtė. 36 kp., Minersville, Pa.—M. Bitkauskienė, M. Ramanauskienė ir V. Samuolienė (nepribuvo). 62 kp., Shennandoah, Pa.—M. Navikienė ir J. Dambrauskienė. Viso delegačių pribuvo 6.

Pirmininke šiai konferencijai išrinkta didžiama balsų M. Ramanauskienė, sekr. E. N. Ješkevičiūtė.

Perskaityta laiškas nuo 23 kuopos, kviečiantis prisidėti prie ten tvieriamo rajono, kurį pridavė konferencijai 33 kuopa. Atmestas todėl, kad visai neparanku tvirti toks platus rajonas.

Nutarta išrinkti šioj konferencijoj laikinę rajono valdybą, kuri taip-pat parupins taisykles rajono tvarkymui.

Didžiama balsų išrinkta sekamos draugės: org. M. Ramanauskienė, sekr. E. N. Ješkevičiūtė, izd. N. Navikienė.

Nutarta, kad į rajoną mokestis būtų 2 centai į mėnesį nuo kiekvienos narės. Tą mokestį galės kuopos iš savo izdo mokėti arba palikti pačiom narėm mokėti.

Nutarta, kad rajono tvarkymosi taisyklės būtų pagamintos į 6 savaites nuo šios dienos. Nutarta, kad parašytas taisykles pasiųsti į visas kuopas patvirtinimui (jei reikalinga, duoti pataisymus). Vėliau siųsti balsavimui.

Nutarta rengti prakalbų maršrutą. Kalbėtojas kvieisti iš eilės,—Z. Puišiuotę, K. Petrikienę, T. L. Dundulienę.

Sekanti konferencija įvyks Minersville pabaigoj lapkričio mėn.

Konferencija uždaryta 3:45 val. po piet.

Pirm. M. J. Ramanauskienė,
Sokr. E. N. Ješkevičiūtė.

TVERKIME L. M. P. S. RAJONĄ.

Ansonia, Waterbury, New Haven, So. Manchester, Conn. valst. kuopų atydziai.

Brangios sesutės! Jau laikas mums sukristi ir pradėti rupintis savais reikalais,—laikas sutverti rajoną. Mes, L. M. P. S. 15 kp., laikytame susirinkime rugpjūčio 4 d. nutarėme, kad butinai reikia sutverti L. M.

P. S. rajoną mūsų apeliinkėje, nes kitaip labai yra sunku mūsų kuopoms gyvuoti. Mes matom pavojų iš visų pusių, o ypatin-gai šiame momente didžiausias sunkumas guli ant darbininkų klesos. Draugės! mums šiuomi laiku reikalinga sujungti vi-sas savo spėkas, kad atsilaikius taip sun-kiame padėjime. Todėl draugės, nuo pasi-rodymo šio sumanymo, stokime visos prie to svarbaus darbo, sušaukime konferenci-ją Conn. valst. ir sutverkime rajoną. Mums reikalinga žinoti visas mūsų veikimas. Da-bar gi mes nieko nežinome, ką veikia kitos kuopos, o kai turėsime rajoną, tai mes ki-taip galėsime veikt, ir bus visoms smagiau. Šitoj apeliinkėj gyvuoja 4 L. M. P. S. kuop-os ir mes pradžia galėtume padaryti. To-del draugės, apsvarstykime tą klausimą pir-mame savo kuopos susirinkime; jeigu su-tiksime, tai galėtume sušaukti kuopų atsto-vų konferenciją, sutverti rajoną ir išdirbti taisykles. Laiką, dieną ir vietą kuopos pa-čios pasiskirs.

Į darbą draugės su didžiausia energija.
M. Auštrienė.

L. M. P. S. FINANSŲ SEKRETORĖS RAPORTAS

Nuo sausio 1 d., 1918 m. iki liepos 1 d. 1918 m.

Iplaukos:	
Už sąnarinės	\$354.75
Už įstojimą	22.90
Už mokesčių knyguotes	14.21
Viso	391.86
Buvo nuo gruodžio 1917	518.63
	910.49
Išlaidos:	
A. Jurevičienei, P. Kom. sekr. lėšos	\$3.00
Laisvei už 100 statist. blankų	2.56
Kovai, atspaudinimas mok. knygelių	15.00
Laisvei už 3000 mokesčių blankų	12.10
Laisvei už 125 referendumo blankų	2.07
Laisvei už pranešimams laiškus	1.90
A. Klimiutei, Pild. Kom. sekr. lėšos	1.33
S. Puišutei, sus. sekr. lėšos, susirašant su kuopom išsiuntinėjant mok. knyg. ir konstituciją	54.37
Atspaudinimas referend. blankų kas del padidinimo mokesčių	2.11
Viso	\$94.44
Iplaukė	\$910.49
Išleista	94.44
Randasi izde	\$816.05

L. M. P. S. Fin. Sekr. B. Bočkiutė,
Izd. B. Bubliauskiene.

"MOTERŲ BALSO" APYSKAITA.

Nuo 1 d. liepos 1917 iki 10 d. rugsėjo 1918.
(Sutrauka)

Iplaukos:	
Už Mot. Balso prenumeratas	\$940.79
Už Moterų Balso pav. numerius	353.04
Aukos Moterų Balsui	255.87
Apgarsinimai	1.00
Kompletas	2.50
Literatura	149.01
Liet. Mot. Darb. Dr-jos iš Skotijos prisiuntė už Šeimyna Seniau, Dabar ir ateityj. (Pasiųsti knygų negalėjome, nes krasa neima).....	47.65
Viso iplaukų	\$1749.86
1 d. liepos 1917 m. buvo izde	843.66
Kartu	\$2593.52
Moterų Balso išlaidos:	
Spauda, popiera ir klišės	\$1252.53
Redaktorei (K. Petrikieni) alga	91.00
Redaktorei (J. Benes-Sukienei) alga	240.00
Redakcijos išlaidos, telegr. etc. (iki sausio, 1918) ..	36.31
Krasa ir nuvežimas Moterų Balso	52.12
Rastai: (K. V. Kovicziui \$8.00, A. Žymontienei \$16.25, A. Margeriuui \$5.00, A. Montvidui \$1.59, A. Petrikai \$13.33)	44.17
Viso	\$1716.13
Administracijos išlaidos.	
Administratorės alga	\$210.00
Stamos, files, cabinet, convertai, popiera, Notary Public paliudijimai ir tt.	120.68
M. M. Rice-Herman už darbą prie adm. knygų	40.70
Viso	\$371.38
Išlaidų sutrauka:	
Moterų Balsas	\$1716.12
Administracijos išlaidos	371.38
Apgarsinimai	19.40
Literaturos pirкта	21.25
Viso	2128.16
Iplaukė	\$2593.52
Išleista	2128.16
10 d. rugp.-Sept., 1918 lieka izde	\$465.36
Ks. Baltrunytė, Administratorė.	

"M. B." pavienių num. yra išduota bar-gan agentams ir kuopoms už\$380.00 literaturos už

60.00
Viso \$440.00

Meldžiame atsisteisti, nes pinigai reika-lingi.

"Mot. Balso" pavienių numerių kuopos ir agentai išplatina 1,200 egz. kas mėnuo. L. M. P. S. narėms siunčiama 900 egz.; prenumeratoriams 1,000.

PASTABA PRIE APYSKAITOS.

Draugės! Nors daug sykių buvo pagei-daujama, kad administratorės raportas til-ptų kas tris mėnesiai "M. B.", bet delei lai-ko stokos nebuvo galimu tą išpildyti. Dirb-

ta tas, kas labiau reikėjo. Ateityje, kuomet dirbs nuolatinė darbininkė,—geriau galės darbą išpildyti.

Kaip matote iš šios apyskaitos “Moterų Balso” izdas žymiai sumažėjęs.

Priežastį to, manau, visos be aiškini- mo gerai žinote. Nuo-pat lapkričio mėn. 1917 metų iki birželio 1918 metų įplaukų visai mažai buvo. Žmonės bijojo užsirašyti, manė, kad negalėsime daugiau siuntinėti.

Išlaidų tuo tarpu buvo daugiau. Išleidi- mas kiekvieno numerio lėšavo daug dau- giau, negu pirmiau. Viena,—leidžiamie 32 puslapių,—dusyk didesnį. Tas padaro dau- giau spaudos, daugiau popieros ir kitų rei- kalų. Redaktorei pakelta alga. Antra,— tai begalinis pabrangimas popieros, klišių ir kitų laikraštinių reikmenų. Trečia,—pa- brango persiuntimas krasa. Taip-pat nema- žai lėšavo, kuomet siuntėme 3-čia klesa. (Lapkr. iki balandžio mėn.), nes kitaip ne- galėjome siųsti. Tas labai apsunkino kaip darbu, taip ir finansais. Ketvirta,—lapkri- čio mėn. didžiama prenumeratų baigėsi (nes laikraštį pradėjome leisti spalio mėn.). Atsitikus tokiam kriziui, iš 1300 prenume- ratų, kurių tuomet baigėsi laikas, atsinau- jino tik apie 200. Atsinaujinti nenorėjo, nes nežinojo ar eis “M. B.”, ar ne.

Dabar, kuomet nutarta duoti už nari- nes mokestis, ir iš jų tik po 5c į mėnesį eis “M. B.” fondui, bus gana sunku palaikyti, jei negausime prenumeratų iš pašalies ir ne- platinsime pavienių numerių.

Pavienių numerių platinimas, išskyrus mažą dalį, kuopos mažai rupinasi. Pažvel- gus į kai-kurių kolonijų veikimą buvo gali- ma tikėtis, kad išplatins nemažai, bet apsi- vilta. Buvo tokių kuopų, kur vos tik viena narė turėjo “M. B.” užsiprenumeravusi.

Priegtam, juk dabar nutarta samdyti nuolatinę darbininkę prie “M. B.”, kuriai mokėsime didesnę algą.

Kad padengus visas išlaidas, reikia dau- giau darbuotis, negu ikišiol. Neatidėlioki- te viską ant centro. Tai visų pareiga lygiai rupintis “M. B.” gerove.

Literatūros platinimo dalykai taip-pat prastai stovi. Nors, tiesa, tulą laiką negalė- jome siuntinėti ir kai-kuriose vietose liko sulaikyta, bet dabar galima užsisakyti ir platinti.

Draugės! Musų nerangumas gali už- gesinti šį šviesų žiburėlį, o musų darbštu- mas gali pagelbėti apšviesti musų tamsią liaudį,—musų sesutes darbininkes.

Į darbą! Praleidę antrą L. M. P. S. su- važiavimą, linkiu, kad “Moterų Balsas” ge- riau bujotų ir sulauktų tukstančius rėmėjų.

Su šiuo num. užbaigiu administraci- jos reikalus su “Moterų Balso”. Linkiu ge- ro pasisekimo naujai administratori.

Ks. Baltrunytė.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

J. M.—Jūsų anekdotą: “Parvezė tik ra- gus” gavome, labai ačiū. Tilps sekančiame num. Ačiū už draugiškumą ir už užuojautą “Moterų Balso”.

Keršto Širdziai.—Už eilutes ačiū. Vie- nos telpa šiame numeryj, kitos tilps vėliau. Meldžiame daugiau parašyti.

Nuliudusiam.—Ačiū už gerus norus, bet jūsų eilutės negalės tilpt. Mintis pui- kios, vienok ritmo nė rymo nėra. Bandyki- te rašyt proza. Rankraštis jūsų pusėtinai geras. Eiles rašyt reikia turēt tam-tikrą talentą ir žinot eilių rašymo taisykles.

Rožytei.—Jūsų juokai tilps sekančia- me “M. B.” num. Ačiū.

Seiniškiui.—“Žmonių Tikėjimas” ir “Vargšas ir kunigas” tilps sekančiame “M. B.” num. “Kvietkų mylėtoja” tilps vėliau, bet turėsime taisyti del ne nuo musų pri- klausančių priežasčių. Ačiū už pasidarbavimą.

Mažajai Varguolei.—Jūsų straipsneliai —“Bereikalingi garbės buketai” ir “Apsi- saugokite” tilps sekančiame “M. B.” num. Labai ačiū. Meldžiame daugiau ką para- šyt.

A. P.—Eilutės tilps vėliau. Ačiū.

B. Bubliskienei.—Vaizdelis “Našlai- tės likimas” tilps vėliau, ačiū. Meldžiame

prisiųst pabaigą, nes viso nemačius, negalima pilnai spręst apie jį.

Virtuvės Vergei.—Jūsų korespondenciją negalėjome įdėti į 9 “Mot. Balso” num., nes jau buvo atspaudzintos. Telpa šiame num. Apie balių biskį pataisėme, tai neatrodys pasenusi. Meldžiame daugiau ką rašinėti “M. B.” Smagu matyti, kad jūsų kuopa veikia ir veikia naudingą darbą.

Onai Šeštokienei.—Jūsų straipsnį pirmųjų pačių norą, turėjome atidėti iki kitam “Moterų Balso” numeriui. Sekamam num. tikrai tilps.

J. A. Jatulevičiui.—Šitame “M. B.” numeryje dėl stokos vietos, negalėjome įdėti jūsų “Botaniško Žodynėlio”.

Kapsuko Vaikui.—Jūsų straipsnį atidėjome kitam “M. B.” numeriui.

NUO ADMINISTRACIJOS.

KUOPŲ VEIKIMAS.

Ši mėnesį šios kuopos pasidarbavo “Moterų Balsui”:

L. M. P. S. 11 kp. Philadelphia, Pa., matydama reikalą paremti mūsų organą, paskyrė iš izdo \$25.00. Rengiamo koncerto, kuris įvyks 5 d. spalio (October) (Liet. Tautinė Svet., 928 E. Moyamensing Ave.) pelną skiria “Moterų Balsui”.

L. M. P. S. 11 kp., kaip viena iš pirmųjų kuopų, kuri darbavosi įsteigimui “M. Balso” visais galimais budais prisizadėjo remti.

L. M. P. S. 14 kp., Easton, Pa. prisiuntė \$30.00 pikniko pelno.

L. M. P. S. 39 kp. Monessen, Pa. nutarė surengti teatrą “M. Balso” naudai.

L. M. P. S. 50 kp., Gardner, Mass. nutarė surengti fėrus ir koncertą parėmimui “M. Balso”.

Varde **L. M. P. S.** tariau ačiū kuopoms, kurios darbuojasi ir pasidarbavo “Moterų Balsui”. Tikiu, kad ir kitos kuopos, sulyg išgalės, pasidarbuos.

KUOPOMS IR AGENTAMS.

Kurie skolingi už pavienius numerius ir literatūrą, meldžiame tuojaus atsisteisti, nes labai reikalingi pinigai.

Da nevisos kuopos prisiuntė pilnai užsimokėjusių narių surašą—vardus ir adresus. Pasiskubinkite!

Įsitemykite, kad administracija nesiųs “M. B.” toms ypatoms, kurios atsišauks, sakydamos, kad joms priklauso “M. B.”, kaipo narėms. “Mot. Balsas” bus siunčiamas tik tuomet, **kai kuopos sekretorės** praneš, kad siųsti. Permainymas adreso taip pat turi eiti per kuopos sekretorę. Reiškia, su narėmis visa transakcija turi eiti per kuopos sekretorę.

Pavienių numerių platintojams.

Meldžiame užsisakyti tiek numerių, kiek galite parduoti. Likusių atgal neimaime. Tą draudžia net ir krasos įstatai.

Ks. Baltruntė.

ŠIO SEZONO NAUJIENA PHILADELPHIEČIAMS.

L. M. P. S. 11 kp. priėmimui delegacijų į **L. M. P. S. II** Suvažiavimą, kuris įvyks 4 ir 5 d. spalio, rengia puikų **Koncertą**, kuris įvyks Lietuvių Tautiškoj Svetainėj, 928 E. Moyamensing Ave., 5 d. spalio (October). Pradžia 8 val. vakare.

Koncerte dalyvaus **LSS. 1 kp.** Choras, Latvių Soc. Partijos “Strahdneeks” Choras, solistas (svetimtutis); Styginis kvartetas, smuikos solo ir duetai. Taip pat dainuos **LSS. 1 kp.** Choro įžymesnieji dainininkai kaip tų dd. **V. Mačiūtė** (kontralto) ir **M. Vilčinskiūtė** (soprano) ir kiti. Bus duetų ir kvartetų.

Užkviečiame visus, kas tik myli muziką.

L. M. P. S. A. 11 Kp.

L. M. P. S. IV RAJONO KOMITETO ANTRAŠAI.

Org. **V. M. Šonienė**, 1221 Court St., Scranton, Pa.
Prot. sekr. **E. Kasparavičienė**, 242 Poplar St., Wilkes Barre, Pa.

Turtų sekr. **H. Šerienė**, 215 Pine St., Nanticoke, Pa.
Izd. **O. Šimoliuniūtė**, 3 Miles St., Binghamton, N. Y.

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

Of "Motery Balsas" (The Women's Voice) published monthly at Philadelphia, Pa. for October 1, 1918.
State of Penna.
County of Philadelphia.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared K. A. Baltrunas, who having been duly sworn according to law, deposes and says that she is the Manager of the "Motery Balsas", and that the following is, to the best of her knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

The Lithuanian Women's Progressive Alliance of America.

Editor J. Benes, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.
Managing Editor K. A. Baltrunas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

Business Manager K. A. Baltrunas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock.) No stockholders; the paper is published not for pecuniary profit. The principal officers consists of: President Miss. J. Benes, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.; Manager (K. A. Baltrunas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.); Secretary (Z. M. Puishea, Franklin Sq. House, Boston, Mass.).

3. That the known bondholders, mortgagees and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgagees, or other securities are: (If there are none, so state.) None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in case where the stockholder or security holder appear upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustee, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails

or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is (This information is required from daily publication only.)

K. A. BALTRUNAS.
Sworn to and subscribed before me this 21st of
September, 1918
(Seal) ARNOLD KATZ,
Notary Public
(My commission expires March 10, 1921).

Knygos gaunamos "Motery Balsas" Administracijoj.

1. Politiskas Minių Streikas.	20 pusl.	8c
3. Kovotojų Giesmės. Eilių rinkinys.	47 pusl.	15c
4. Pričkus Engels.	54 pusl.	15c
5. Moters ir Politika.	50 pusl.	15c
6. Kunigai, Bedieviai ir Socialdemokratai.	30 pusl.	10c
7. Darbininkų Priespauda ir Jos Priežastis.	28 pusl.	10c
8. Valstybė ir Socializmas.	31 pusl.	10c
9. Ateities Surėdymas.	46 pusl.	15c
10. Trimitas. Laisvosios dyvasios giesmės ir dainos, su notomis.	72 pusl.	75c
Ta pati dailiuose apdaruose		\$1.00
11. Darbininko Sveikata.	36 pusl.	10c
12. Socialdemokratų Mokslo Pamatai.	54 pusl.	20c
13. Prasikaltimai ir Prasikaltėliai.	21 pusl.	10c
14. Pentkas Prisakymas. Br. Vargšo drama.	23 pusl.	10c
16. Moteris ir Socializmas.	440 pusl.	\$1.00
Ta pati apdaryta		\$1.50
17. Komunistų Manifestas.	52 pusl.	15c
18. Knypkis. Komedija.	28 pusl.	10c
19. Kaip Mus Apvagia.	44 pusl.	15c
20. Stabmeldis. Apsaka.	30 pusl.	10c
21. Nekaltas.	20 pusl.	5c
22. Paskaitos iš Politškos Ekonomijos.	105 pusl.	25c
23. Darbininkų Kalendorius 1917 Metams.		25c
24. Kaip Kunigai Rupinasi Darbininkais?	32 pusl.	5c
25. Kunigai ir Revoliucija.	32 pusl.	5c
26. Organizuoikitės!	16 pusl.	5c
27. Kriščionių Mokslas ir Darbininkai.	32 pusl.	5c
28. Literatūros Konspektas.	26 pusl.	10c
29. Anarchizmas ir Socializmas.	140 pusl.	35c
Ta pati apdaryta		60c
30. Dėdės Samo Gyvenimas ir Darbai.	64 pusl.	15c
31. Militarizmas.	176 pusl.	50c
Ta pati apdaryta		75c
32. K. Markso Biografija; su paveikslu.	48 pusl.	15c
33. Parlamentarinės Taisyklės.	40 pusl.	15c
Ta pati apdaryta		25c
34. Lietuvos Laisvė ir Lietuvos Žmonių Laisvė.	32 p. 5c	
35. Moteris Kapitalizmo Gadyneį.	55 pusl.	15c
"Naujosios Gadyneį" kompletai, tai yra visų metų "N. Gad." numeriai,—didelė audekliniais apdaryta knyga.	447 pusl.	\$1.50
K. Markso ir F. Engelo paveikslai: 50c, 75c, \$1.00; Atvirutės 35 rūšių, viena 5c.		

PHILADELPHIEČIŲ ATYDŽIAI.

L. M. P. S. 11 kp. dabar susirinkimus laikys Rusų Sovietų Name, kampas 8-tos gatv. ir Fairmount Ave., Phila., Pa. Susirinkimus laiko kas antrą ketvergą kiekvieno mėnesio.

SKAITYKIT "MOTERŲ BALSĄ".

Prenumerata metams \$1.00, pavienis numeris 10 centų.
Adresas: Motery Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa. Raštus siųskit: 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.